

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

Beløb i 1000 kr.	Basis- budget 2023	Basis- budget 2024	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B-A)/A
Note	B	B	C	D
INDTÆGTER:				
1 Overført fra forrige år	64.005	43.097		-32,7
Produktionsafgifter	0	0		-
3 Promillemidler	10.000	10.000		0,0
4 Særbevilling og anden indtægt	60.000	35.000		-41,7
Renter	0	0		-
I. Indtægter i alt	134.005	88.097		-34,3
UDGIFTER:				
Samlede tilskud fordelt på formål				
Afsætningsfremme i alt	48.352	20.259	40,6	-58,1
Forskning og forsøg i alt	18.679	9.281	18,6	-50,3
Produktudvikling i alt	0	0	-	-
Rådgivning i alt	9.992	7.629	15,3	-23,6
Uddannelse i alt	18.490	12.750	25,5	-31,0
Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
Dyrevelfærd i alt	0	0	-	-
Kontrol i alt	0	0	-	-
Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
II. Udgifter til formål i alt	95.513	49.919	100,0	-47,7
5 Fondsadministration				
6 Fondsadministration - særpuljer	900	500		-44,4
Revision	300	250		-16,7
Advokatbistand	100	100		0,0
Effektvurdering	100	100		0,0
Ekstern projektvurdering	0	0		-
7 Bestyrelseshonorar/ befordringsgodtgørelse	565	565		0,0
Tab på debitorer	0	0		-
III. Administration i alt	1.965	1.515		-22,9
IV. Udgifter i alt	97.478	51.434		-47,2
8 Overførsel til næste år	36.527	36.663		
Overførsel til næste år i pct. af årets udgift	37,5	71,3		

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

Beløb i 1000 kr.	Basis- budget 2023	Basis- budget 2024	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B-A)/A
Note	B	B	C	D

Supplerende oplysninger:

nr. Samlede tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

1	Økologisk Landsforening i alt	19.967	13.521	27,1	-32,3
2	Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	18.898	13.698	27,4	-27,5
3	Landbrug & Fødevarer i alt	14.979	7.015	14,1	-53,2
4	Meyers Madhus i alt	9.279	3.800	7,6	-59,0
5	Region Midtjylland i alt	1.637	1.315	2,6	-19,7
6	Aarhus Universitet i alt	3.919	1.006	2,0	-74,3
7	Silkeborg Kommune i alt	0	833	1,7	-
8	Food from Denmark i alt	1.340	828	1,7	-38,2
9	Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt	627	752	1,5	19,9
10	Odense Kommune i alt	1.261	750	1,5	-40,5
11	Kerteminde Kommune i alt	0	691	1,4	-
12	Randers Kommune i alt	841	624	1,3	-25,8
13	Center for Frilandsdyr K/S i alt	308	603	1,2	95,8
14	Forbrugerrådet, Tænk i alt	2.750	572	1,1	-79,2
15	Skanderborg Kommune i alt	507	552	1,1	8,9
16	Guldborgsund Kommune i alt	0	484	1,0	-
17	Dansk Vegetarisk Forening i alt	5.065	499	1,0	-90,1
18	Slagelse Kommune i alt	0	474	0,9	-
19	Danmarks Biavlerforening i alt	347	381	0,8	9,8
20	HortiAdvice i alt	1.142	393	0,8	-65,6
21	Producersammenslutningen BAD (Bio Aus Dänemark) i alt	415	377	0,8	-9,2
22	Agrologica i alt	739	206	0,4	-72,1
23	Landsorten i alt	239	194	0,4	-18,8
24	Driftsfonden Kornets Hus	0	174	0,3	-
25	Næstved Kommune i alt	0	115	0,2	-
26	Økologisk VKST i alt	183	62	0,1	-66,1
-	Food Organisation of Denmark i alt	1.933	0	-	-100,0
-	Plantebranchen - Brancheorganisation for Plantebaserede Fødevarer i alt	1.085	0	-	-100,0
-	Teknologisk Institut i alt	980	0	-	-100,0
-	Pure Dansk i alt	720	0	-	-100,0
-	Den selvejende institution NOAH i alt	635	0	-	-100,0
-	Center for Erhvervsrettede uddannelser Lolland Falster i alt	635	0	-	-100,0
-	Københavns Universitet i alt	600	0	-	-100,0
-	Grønt Marked i alt	557	0	-	-100,0
-	ALLIANCEPLUS A/S i alt	491	0	-	-100,0
-	Mariagerfjord Kommune i alt	434	0	-	-100,0
-	Hello Kitchen – Foreningen for madglæde og fællesskaber i alt	425	0	-	-100,0
-	Foreningen for ORIGENALER i alt	409	0	-	-100,0
-	Driftsfonden Kornets Hus i alt	390	0	-	-100,0
-	Aurion i alt	375	0	-	-100,0
-	Permakulturhaven i alt	300	0	-	-100,0
-	Frederiksberg Kommune i alt	280	0	-	-100,0
-	Rømer Vegan Product ApS i alt	243	0	-	-100,0
-	ZBC i alt	172	0	-	-100,0
-	IBA Erhvervsakademi Kolding i alt	154	0	-	-100,0
-	Thisted Kommune i alt	128	0	-	-100,0
-	Region Nordjylland i alt	124	0	-	-100,0
V. I alt		95.513	49.919	100,0	-47,7

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

Noter

Seneste indsendte budget er det godkendte basisbudget for 2023

Note 1. Overførsel fra forrige år

Der er budgetteret med en overførsel, som er baseret på overførslen jf. fondens budget fra forrige år samt uforbrugte midler fra tidligere år.

Note 2. Promillemidler

Der er budgetteret med ordinære promillemidler på 10 mio. kr., jf. §24.24.51 i finansloven for 2024.

Note 3. Særbevilling og anden indtægt

Der er budgetteret med en indtægt, som led i fjerde år af Økologiaftalen 2021-2024 samt mink-aftalen. Udmøntningen af midlerne vil ske i efteråret 2024 og bevilges til projekter som gennemføres i bevillingsåret 2025. Midlerne indgår derfor i overførslen til næste år.

Note 4. Fondsadministration

Opgaverne vedrørende fondens sekretariat og generelle omkostninger varetages af Landbrug & Fødevarer. Udgifterne er budgetteret til 300 t.kr., som er finansieret af Landbrug & Fødevarer. Udgifter til generel fondsadministration er ikke finansieret af fondsmidler, og fremgår derfor ikke af budgettet.

Note 5. Fondsadministration - særpuljer

Der er indgået aftale med Landbrugsstyrelsen om, at op til 2 pct. af særbevillingerne kan bruges til administration af særpuljerne.

Note 6. Bestyrelseshonorar / befordringsgodtgørelse

Der er budgetteret med 15 t.kr. til befordringsgodtgørelse til bestyrelsesmedlemmer i forbindelse med bestyrelsesmøder. Dækning af udgifter sker efter reglerne i statens tjenesterejseaftale og i det årlige satsreguleringscirkulære. Udgifterne består typisk af dækning af kørsel i egen bil og togbilletter.

Derudover er der budgetteret med 550 t.kr. til honorar til bestyrelsesmedlemmer.

Note 7. Overførsel til næste år

I overførslen indgår midler vedr. økologiaftalerne jf. note 3.

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

Fonden for økologisk landbrug har for bevillingssåret bevilget tilskud til projekter under følgende puljer:

1. Pulje: Landbrugsproduktion - den ordinære pulje
2. Pulje: Eksportfremme
3. Pulje: National Afsætningsfremme
4. Pulje: Viden & Kompetencer
5. Pulje: Køkkenomstilling
6. Pulje: Plantebaserede fødevarer

I tabel 1 - 6 på denne og de efterfølgende sider vises anvendelsen af midlerne fordelt på landbrugs-støttelovens hovedformål.

1. Pulje: Landbrugsproduktion - den ordinære pulje

Beløb i 1.000 kr.	Basis-budget 2023	Basis-budget 2024	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B-A)/A i %
	A	B	C	D

Samlede tilskud fordelt på formål

1 Afsætningsfremme i alt	1.969	2.278	21,8	15,7
2 Forskning og forsøg i alt	6.352	5.146	49,3	-19,0
3 Produktudvikling i alt	0	0	-	-
4 Rådgivning i alt	2.182	3.005	28,8	37,7
5 Uddannelse i alt	0	0	-	-
6 Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
7 Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
8 Dyrevelfærd i alt	0	0	-	-
9 Kontrol i alt	0	0	-	-
10 Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
11 Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	10.503	10.429	100,0	-0,7

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

1 Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	5.521	6.087	58,4	10,3
2 Landbrug & Fødevarer i alt	1.286	617	5,9	-52,0
3 Økologisk Landsforening i alt	1.019	1.661	15,9	63,0
4 Aarhus Universitet i alt	650	225	2,2	-65,4
5 Danmarks Biavlforening i alt	347	381	3,7	9,8
6 Den selvejende institution NOAH i alt	327	0	-	-100,0
7 Center for Frilandsdyr K/S i alt	308	603	5,8	95,8
8 Permakulturhaven i alt	300	0	-	-100,0
9 HortiAdvice i alt	300	393	3,8	31,0
10 Landsorten i alt	239	194	1,9	-18,8
11 Agrologica i alt	206	206	2,0	0,0
12 Økologisk VKST i alt	0	62	1	-
Tilskud i alt	10.503	10.429	100,0	-0,7

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

2. Pulje: Eksportfremme

Beløb i 1.000 kr.	Basis-budget 2023	Basis-budget 2024	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B- A)/A i %
1.000 kr.	A	B	C	D

Samlede tilskud fordelt på formål

1 Afsætningsfremme i alt	10.317	7.656	100	-25,8
2 Forskning og forsøg i alt	0	0	-	-
3 Produktudvikling i alt	0	0	-	-
4 Rådgivning i alt	0	0	-	-
5 Uddannelse i alt	0	0	-	-
6 Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
7 Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
8 Dyrevelfærd i alt	0	0	-	-
9 Kontrol i alt	0	0	-	-
10 Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
11 Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	10.317	7.656	100,0	-25,8

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

1 Økologisk Landsforening i alt	4.972	3.779	49,4	-24,0
2 Landbrug & Fødevarer i alt	3.932	2.672	34,9	-32,0
3 Food from Denmark i alt	998	828	10,8	-17,0
4 Producentensammenslutningen BAD (Bio Aus Dänemark) i alt	415	377	4,9	-9,2
Tilskud i alt	10.317	7.656	100,0	-25,8

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

3. Pulje: National Afsætningsfremme

Beløb i 1.000 kr.	Basis-budget 2023	Basis-budget 2024	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B- A)/A i %
	A	B	C	D

Samlede tilskud fordelt på formål

1 Afsætningsfremme i alt	13.100	10.325	100,0	-21,2
2 Forskning og forsøg i alt	0	0	-	-
3 Produktudvikling i alt	0	0	-	-
4 Rådgivning i alt	0	0	-	-
5 Uddannelse i alt	0	0	-	-
6 Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
7 Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
8 Dyrevelfærd i alt	0	0	-	-
9 Kontrol i alt	0	0	-	-
10 Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
11 Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	13.100	10.325	100,0	-21,2

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

1 Økologisk Landsforening i alt	6.006	5.143	49,8	-14,4
2 Landbrug & Fødevarer i alt	5.127	3.726	36,1	-27,3
3 Forbrugerrådet, Tænk i alt	694	572	5,5	-17,6
4 Dansk Vegetarisk Forening i alt	0	499	4,8	-
5 Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt	274	385	3,7	40,5
- Grønt Marked i alt	557	0	-	-100,0
- Food Organisation of Denmark i alt	442	0	-	-100,0
Tilskud i alt	13.100	10.325	100,0	-100,0

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

4. Pulje: Viden & Kompetencer

Beløb i 1.000 kr.	Basis-budget 2023	Basis-budget 2024	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B- A)/A i %
	A	B	C	D

Samlede tilskud fordelt på formål

1 Afsætningsfremme i alt	0	0	-	-
2 Forskning og forsøg i alt	0	0	-	-
3 Produktudvikling i alt	0	0	-	-
4 Rådgivning i alt	4.867	3.937	100,0	-19,1
5 Uddannelse i alt	0	0	-	-
6 Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
7 Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
8 Dyrevelfærd i alt	0	0	-	-
9 Kontrol i alt	0	0	-	-
10 Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
11 Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	4.867	3.937	100,0	-19,1

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

1 Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	4.514	3.570	90,7	-20,9
2 Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt	353	367	9,3	4,0
Tilskud i alt	4.867	3.937	100,0	-19,1

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

5. Pulje: Køkkenomstilling

Beløb i 1.000 kr.	Basis-budget 2023	Basis-budget 2024	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B- A)/A i %
	A	B	C	D

Samlede tilskud fordelt på formål

1 Afsætningsfremme i alt	0	0	-	-
2 Forskning og forsøg i alt	0	0	-	-
3 Produktudvikling i alt	0	0	-	-
4 Rådgivning i alt	0	0	-	-
5 Uddannelse i alt	18.490	12.750	100,0	-31,0
6 Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
7 Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
8 Dyrevelfærd i alt	0	0	-	-
9 Kontrol i alt	0	0	-	-
10 Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
11 Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	18.490	12.750	100,0	-31,0

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

1 Meyers Madhus i alt	9.279	3.800	30	-59,0
2 Økologisk Landsforening i alt	2.547	2.938	23,0	15,4
3 Region Midtjylland i alt	1.637	1.315	10,3	-19,7
4 Silkeborg Kommune i alt	0	833	7	-
5 Odense Kommune i alt	1.261	750	5,9	-40,5
6 Kerteminde Kommune i alt	0	691	5	-
7 Randers Kommune i alt	841	624	4,9	-25,8
8 Skanderborg Kommune i alt	507	552	4,3	8,9
9 Guldborgsund Kommune i alt	0	484	4	-
10 Slagelse Kommune i alt	0	474	4	-
11 Driftsfonden Kornets Hus	0	174	1	-
12 Næstved Kommune i alt	0	115	1	-
- Center for Erhvervsrettede uddannelser Lolland Falster i alt	635	0	-	-100,0
- ALLIANCEPLUS A/S i alt	491	0	-	-100,0
- Mariagerfjord Kommune i alt	434	0	-	-100,0
- Frederiksberg Kommune i alt	280	0	-	-100,0
- ZBC i alt	172	0	-	-100,0
- IBA Erhvervsakademi Kolding i alt	154	0	-	-100,0
- Thisted Kommune i alt	128	0	-	-100,0
- Region Nordjylland i alt	124	0	-	-100,0
Tilskud i alt	18.490	12.750	100,0	-31,0

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

Anvendelsen af midler fordelt efter hovedformål og tilskudsmodtager

6. Pulje: Plantebaserede fødevarer

Beløb i 1.000 kr.	Basis-budget 2023	Basis-budget 2024	Relativ fordeling af B i %	Ændring A => B 100*(B- A)/A i %
	A	B	C	D

Samlede tilskud fordelt på formål

1 Afsætningsfremme i alt	22.966	0	-	-100,0
2 Forskning og forsøg i alt	12.327	4.135	86	-66,5
3 Produktudvikling i alt	0	0	-	-
4 Rådgivning i alt	2.943	687	14	-76,7
5 Uddannelse i alt	0	0	-	-
6 Sygdomsforebyggelse i alt	0	0	-	-
7 Sygdomsbekæmpelse i alt	0	0	-	-
8 Dyrevelfærd i alt	0	0	-	-
9 Kontrol i alt	0	0	-	-
10 Særlige foranstaltninger i alt	0	0	-	-
11 Medfinansiering af initiativer under EU-programmer i alt	0	0	-	-
Tilskud til formål i alt	38.236	4.822	100	-87,4

Samlet tilskud fordelt på tilskudsmodtagere

1 Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	8.863	4.041	84	-54,4
2 Aarhus Universitet i alt	3.269	781	16	-76,1
3 Økologisk Landsforening i alt	5.423	0	-	-100,0
4 Dansk Vegetarisk Forening i alt	5.065	0	-	-100,0
5 Landbrug & Fødevarer i alt	4.634	0	-	-100,0
6 Forbrugerrådet, Tænk i alt	2.056	0	-	-100,0
7 Food Organisation of Denmark i alt	1.491	0	-	-100,0
8 Plantebranchen - Brancheorganisation for Plantebaserede Fødevarer i alt	1.085	0	-	-100,0
9 Teknologisk Institut i alt	980	0	-	-100,0
10 HortiAdvice i alt	842	0	-	-100,0
11 Pure Dansk i alt	720	0	-	-100,0
12 Københavns Universitet i alt	600	0	-	-100,0
13 Agrologica i alt	533	0	-	-100,0
14 Hello Kitchen – Foreningen for madglæde og fællesskaber i alt	425	0	-	-100,0
15 Foreningen for ORIGENALER i alt	409	0	-	-100,0
16 Aurion i alt	375	0	-	-100,0
17 Driftsfonden Kornets Hus i alt	390	0	-	-100,0
18 Food from Denmark i alt	342	0	-	-100,0
19 Den selvejende institution NOAH i alt	308	0	-	-100,0
20 Rømer Vegan Product ApS i alt	243	0	-	-100,0
21 Økologisk Vkst i alt	183	0	-	-100,0
Tilskud i alt	38.236	4.822	100	-87,4

Puljerne i alt

95.513

49.919

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

1. Fondens ordinære pulje

Beløb i 1000 kr.	Basis- budget 2023	Basis- budget 2024	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	5.521	6.087	
---	--------------	--------------	--

Forskning og forsøg

1 Økologiske markforsøg – sædskiftesammenhænge som løfter	1.400	1.500	§14
2 ØKOKORN – Kvalitet i økologisk korndyrkning med målrettet sortsmateriale		1.150	§14
3 CarbonFarm 2 – bæredygtige dyrkningssystemer i landbruget	254	378	§14
4 Skovlandbrug – et bæredygtigt landbrugssystem for planteavl og mælkeproduktion (ROBUST)	630	269	§ 6 + §14
5 Eco-efficient pig production and local protein supply (ENTRANCE)	168	178	§ 6 + §14
- Ren Recirkulering – madaffald til økologisk kvalitetsgødning	700	-	
- Stribedyrkning i økologisk planteavl	550	-	
- Lupin – ny start med sikker dyrkning	400	-	
- Grise i skov	200	-	
Forskning og forsøg i alt	4.302	3.475	

Rådgivning

6 Sikret og godt arbejdsmiljø i økologiske sobesætninger	-	605	§6
7 Markens nyttedyr: Øget kendskab til artsgrupper, som skaber værdi for din produktion	-	576	§6
8 RE-CIRKULÆR – Fremtiden for økologisk planteproduktion	-	500	§6
9 Skovfjer – Økologisk fjerkræhold kombineret med skovlandbrug	-	425	§6
10 Økomarkedag 2024	-	405	§6
11 ORGANIC+: Demonstration og forbedring af positiv effekt af økologisk landbrug på agerlandets natur	104	101	§ 6 + §14
- Bæredygtig økologi for fremtiden – Økologikongres 2023	715	-	
- Dyrevelfærd under fugleinfluenza	300	-	
- Nye strategier for økologisk ægproduktion med reduceret fosfor (ORPHEUS).	100	-	
Rådgivning i alt	1.219	2.612	

Økologisk Landsforening i alt	1.019	1.661	
--------------------------------------	--------------	--------------	--

Afsætningsfremme

14 Økokoen er markens helt. Et formidlingsprojekt om koens rolle i det økologiske system	-	665	§16
12 Økodag 2024	-	500	§16
13 Organic Summit 2025	-	496	KFO 1407/2013
- Køer på græs giver mere liv i marken - Et formidlingsprojekt	519	-	
- Økodag 2023	500	-	
Afsætningsfremme i alt	1.019	1.661	

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

1. Fondens ordinære pulje

Beløb i 1000 kr.	Basis- budget 2023	Basis- budget 2024	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			
Landbrug & Fødevarer i alt	1.286	617	
Afsætningsfremme			
15 Økologi på uddannelserne – fremtidens økologiske aktører	-	340	§16
16 Økologi for Gymnasiet 2.0 – Opdatering og videreudvikling af økoviden til fremtidens borgere	-	277	§16
- Større økologisk fokus på erhvervsuddannelserne – tværfaglig indsats der motiverer til anvendelse af økologi	950	-	
Afsætningsfremme i alt	950	617	
Rådgivning			
- Økoportalen – mere faglig viden om økologi til fremtidens landmand	336	-	
Rådgivning i alt	336	0	
Center for Frilandsdyr K/S i alt	308	603	
Forskning og forsøg			
17 Intakte haler hos økologiske grise i storstier	-	311	§14
18 Eco-efficient pig production and local protein supply "ENTRANCE"	171	125	§14
19 Skovlandbrug – et bæredygtigt landbrugssystem for planteavl og mælkeproduktion (ROBUST)	137	167	§ 6 + §14
Forskning og forsøg i alt	308	603	
HortiAdvice i alt	300	393	
Rådgivning			
20 Optimeret produktion af økologiske æbler og pærer	300	393	§6
Rådgivning i alt	300	393	
Danmarks Biavlerforening i alt	347	381	
Forskning og forsøg			
21 Frøproduktion af lucerne	-	381	KFO 1407/2013
- Bibestøvning af hestebønner og lupin	347	-	
Forskning og forsøg i alt	347	381	
Aarhus Universitet i alt	650	225	
Forskning og forsøg			
22 Økologiske slagtegrise i nyt koncept med stald og træer	650	225	§14
Forskning og forsøg i alt	650	225	

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

1. Fondens ordinære pulje

Note	Beløb i 1000 kr.	Basis- budget 2023	Basis- budget 2024	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Agrologica i alt		206	206	
	Forskning og forsøg			
23	BOOST - Boosting local production of high quality organic grain	206	206	KFO 1407/2013
Forskning og forsøg i alt		206	206	
Landsorten i alt		239	194	
	Forskning og forsøg			
24	BOOST - Boosting local production of high quality organic grain	239	194	KFO 1407/2013
Forskning og forsøg i alt		239	194	
Økologisk VKST i alt		0	62	
	Forskning og forsøg			
25	Tørkeresistente bælgplanter til afgræsning	-	62	KFO 1407/2013
Forskning og forsøg i alt		0	62	
Den selvejende institution NOAH i alt		327	0	
	Rådgivning			
-	Fællesskabsbaseret jordbrug: Ny forretningsmodel udbreder økologien til unge og nye landbrugere	327	-	
Rådgivning i alt		327	0	
Permakulturhaven i alt		300	0	
	Forskning og forsøg			
-	Klimaneutral Økologi på Små Økologiske Jordbrug	300	-	
Forskning og forsøg i alt		300	0	
Puljen i alt		10.503	10.429	

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

2. Pulje: Eksportfremme

Beløb i 1000 kr.	Basis- budget 2023	Basis- budget 2024	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Økologisk Landsforening i alt	4.972	3.779	
Afsætningsfremme			
1 BioFach 2024 – Dansk fællesstand på verdens største internationale økologimesse	-	2.221	KFO 1407/2013
2 Branding som døråbner for økologi på eksportmarkeder	-	1.053	§16
3 BioFach 2025 – planlægning af den danske fællesstand	-	505	KFO 1407/2013
- BioFach 2023 – flagskib for økologisk eksport og netværk	2.300	-	
- Branding af økologi på eksportmarkeder	1.272	-	
- NOFF 2023 - Videreudvikling af økologisk eksportfremme på det svenske marked	900	-	
- BioFach 2024 – planlægning af den danske fællesstand	500	-	
Afsætningsfremme i alt	4.972	3.779	
Landbrug & Fødevarer i alt	3.932	2.672	
Afsætningsfremme			
4 Markedsføring af økologiske fødevarer på SIAL 2024, Paris	-	1.467	KFO 1407/2013
5 Økologisk eksportfremstød til Japan – Danish Days in Daikanyama 2024	-	553	KFO 1407/2013
6 Indsats for udvikling af økologi i foodservice i Tyskland	-	412	§16
7 Øget udvikling af økologien til de danske nærmarkeder	-	240	KFO 1407/2013
- ANUGA 2023 - Deltagelse og markedsføring af økologiske fødevarerprodukter	1.403	-	
- Økologisk foodservice indsats i Tyskland	728	-	
- Deltagelse og markedsføring af økologiske produkter på BioFach China 2023	719	-	
- Øget eksport af økologiske fødevarer til saudisk detailhandel	470	-	
- Udvikling af det økologiske marked i Sydeuropa	400	-	
- Markedsadgang og fremme af økologiekseport til Indien	212	-	
Afsætningsfremme i alt	3.932	2.672	
Food from Denmark i alt	998	828	
Afsætningsfremme			
8 Afsætningsfremme af økologiske private label produkter på PLMA Amsterdam 2024	-	828	KFO 1407/2013
- Afsætningsfremme af økologiske private label produkter på private label messen – PLMA Amsterdam 2023	998	-	
Afsætningsfremme i alt	998	828	
Producersammenslutningen BAD (Bio Aus Dänemark) i alt	415	377	
Afsætningsfremme			
9 ISM Köln 2024 - Organic Meeting Point	415	377	KFO 1407/2013
Afsætningsfremme i alt	415	377	
Puljen i alt	10.317	7.656	

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

3. Pulje: National afsætningsfremme

Beløb i 1000 kr.	Basis- budget 2023	Basis- budget 2024	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Økologisk Landsforening i alt	6.006	5.143	
--------------------------------------	--------------	--------------	--

Afsætningsfremme

1	Det Økologiske Spisemærke	-	1.626	§16
2	Økologi – spar dig selv, naturen og vores grundvand for pesticider	-	1.009	§16
3	Økologisk Høstmarked 2024	-	1.000	§16
4	Økologi på Fødevareruddannelser	-	983	§16
5	Økologi til de mindste	-	525	§16
-	De Økologiske Spisemærker – værdien af det økologiske måltid	2.000	-	
-	Økologi – En vej til mere bæredygtighed	1.800	-	
-	Økologisk Høstmarked 2023	1.098	-	
-	Udvikling af økologi på efterskoler	803	-	
-	Økologisk baby mad	305	-	
	Afsætningsfremme i alt	6.006	5.143	

Landbrug & Fødevarer i alt	5.127	3.726	
---------------------------------------	--------------	--------------	--

Afsætningsfremme

6	Økologi i Foodservice –mere økologi på menuerne	-	1.055	§16
7	Book en mark: Øget afsætning lokalt og regionalt	-	996	§16
8	Sofari 2024 – Mere øko-gris i indkøbskurven.	-	677	§16
9	Mere økologisk brød i dagligvarehandlen	-	599	KFO 1407/2013
10	Økologiens bidrag til en klode i balance.	-	399	§16
-	Mere økologi i foodservice – top of mind hos beslutningstagerne	1.966	-	
-	Økologi på landkortet: To store kommuner træffer bæredygtige valg	1.700	-	
-	Book en mark: Lokalt, regionalt og nationalt	785	-	
-	Sofari 2023 – Mere øko-gris til forbrugerne	676	-	
	Afsætningsfremme i alt	5.127	3.726	

Forbrugerrådet, Tænk i alt	694	572	
-----------------------------------	------------	------------	--

Afsætningsfremme

11	Sæt pris på økologi	-	572	§16
-	Økologi på budget	694	-	
	Afsætningsfremme i alt	694	572	

Dansk Vegetarisk Forening i alt		499	
--	--	------------	--

Afsætningsfremme

12	Fremme af økologiske plantebaserede convenience-produkter i detailhandlen	-	499	§16
	Afsætningsfremme i alt		499	

Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt	274	385	
--	------------	------------	--

Afsætningsfremme

13	Flere biodynamiske produkter i køkkener med Det økologiske Spisemær	-	385	§16
-	Generisk kampagne for øget biodynamisk afsætning	274	-	
	Afsætningsfremme i alt	274	385	

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

3. Pulje: National afsætningsfremme

Beløb i 1000 kr.	Basis- budget 2023	Basis- budget 2024	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			
Grønt Marked i alt	557	0	
Afsætningsfremme			
- Bedre markeder for økologiske småproducenter – træning i effektiv markedsdeltagelse	557	-	
Afsætningsfremme i alt	557	0	
Food Organisation of Denmark i alt	442	0	
Afsætningsfremme			
- Økopower	442	-	
Afsætningsfremme i alt	442	0	
Puljen i alt	13.100	10.325	

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

4. Pulje: Viden & Kompetence

Beløb i 1000 kr.	Basis- budget 2023	Basis- budget 2024	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	4.514	3.570	
Rådgivning			
1 Mere og styrket økologi – omlægning, fastholdelse og bæredygtighed		3.570	§10
- Omlægningstjek – omlægning og udvikling af det økologiske landbrug	3.359	-	
- Omlægning til økologi – faglige møder og netværk	1.155	-	
Rådgivning i alt	4.514	3.570	
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug i alt	353	367	
Rådgivning			
2 Biodynamiske omlægnings- og fastholdelsestjek og udviklingsmøder	-	367	§6 + §10
- Biodynamiske omlægnings- og fastholdelsestjek og udviklingsmøder	353	-	
Rådgivning i alt	353	367	
Puljen i alt	4.867	3.937	

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

5 Pulje: Køkkenomstilling

Beløb i 1000 kr. Note	Basis- budget 2023	Basis- budget 2024	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
--------------------------	--------------------------	--------------------------	---

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Meyers Madhus i alt	9.279	3.800	
Uddannelse			
1 Økologi og madglæde 2024 – bæredygtig omstilling i offentlige køkkener	-	3.800	KFO 1407/2013 + ej statsstøtte
- Økologi og madglæde til hverdag – bæredygtig omstilling i 12 kommuner	9.279	-	
Uddannelse i alt	9.279	3.800	
Økologisk Landsforening i alt	2.547	2.938	
Uddannelse			
2 Køkkenomstilling Faxe og Nyborg Kommune	-	1.489	KFO 1407/2013 + ej statsstøtte
3 Køkkenomstilling Jammerbugt og Halsnæs Kommune	-	1.449	KFO 1407/2013 + ej statsstøtte
- Køkkenomstilling Gentofte Kommune	1.823	-	
- Køkkenomstilling Holbæk Fælleskøkken	724	-	
Uddannelse i alt	2.547	2.938	
Region Midtjylland i alt	1.637	1.315	
Uddannelse			
4 Smagen af grøn og økologisk gejst i Region Midtjylland	-	1.315	KFO 1407/2013 + ej statsstøtte
- Mere økologi og bæredygtig velsmag!	1.637	-	
Uddannelse i alt	1.637	1.315	
Silkeborg Kommune i alt	0	833	
Uddannelse			
5 Økologiske, klimavenligere livretter i Byens Køkken – køkkenfaglige kompetencer, der giver grøn gejst	-	833	KFO 1407/2013 + ej statsstøtte
Uddannelse i alt	0	833	
Odense Kommune i alt	1.261	750	
Uddannelse			
6 Økologiske, klimavenligere livretter i Byens Køkken – køkkenfaglige kompetencer, der giver grøn gejst	-	750	KFO 1407/2013 + ej statsstøtte
- Vende på tallerken – køkkenfaglige kompetencer, der giver grøn gejst	1.261	-	
Uddannelse i alt	1.261	750	
Kerteminde Kommune i alt	0	691	
Uddannelse			
7 Bæredygtig velsmag i Kerteminde Kommune	-	691	KFO 1407/2013 + ej statsstøtte
Uddannelse i alt	0	691	

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

5 Pulje: Køkkenomstilling

Beløb i 1000 kr. Note	Basis- budget 2023	Basis- budget 2024	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Randers Kommune i alt	841	624	
Uddannelse			
8 Økologisk energi de ældre kan li'	-	624	KFO 1407/2013 + ej statsstøtte
- Økologisk køkkenomstilling – målet er økologisk spisemærke i bronze	672	-	
- Kompetenceudvikling til bæredygtig køkkendrift på Verdensmålpræmisser	169	-	
Uddannelse i alt	841	624	
Skanderborg Kommune i alt	507	552	
Uddannelse			
9 Grøn omstilling i Skanderborgs offentlige køkkener	-	552	KFO 1407/2013 + ej statsstøtte
- Grøn omstilling i Skanderborgs offentlige køkkener	507	-	
Uddannelse i alt	507	552	
Guldborgsund Kommune i alt	0	484	
Uddannelse			
10 Klimahandlingsplan i praksis - økologi og nye kompetencer i Guldborgsund Kommunens Køkkener	-	484	KFO 1407/2013 + ej statsstøtte
Uddannelse i alt	0	484	
Slagelse Kommune i alt	0	474	
Uddannelse			
11 Bæredygtige indkøb og mindre madspild giver råd til økologi	-	474	KFO 1407/2013 + ej statsstøtte
Uddannelse i alt	0	474	
Driftsfonden Kornets Hus i alt	0	174	
Uddannelse			
11 Økologisk brød-bølge i de nordjyske storkøkkener – første skridt på vejen mod et spisemærke.	-	174	KFO 1407/2013 + ej statsstøtte
Uddannelse i alt	0	174	
Næstved Kommune i alt	0	115	
Uddannelse			
12 Omlægning til økologisk køkkendrift hos Næstved Madservice	-	115	KFO 1407/2013 + ej statsstøtte
Uddannelse i alt	0	115	
Center for Erhvervsrettede uddannelser Lolland Falster i alt	635	0	
Uddannelse			
- Verdensmål, økologi og sundhed igennem den gode smag hos CELF	635	-	
Uddannelse i alt	635	0	

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

5 Pulje: Køkkenomstilling

Beløb i 1000 kr. Note	Basis- budget 2023	Basis- budget 2024	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
ALLIANCEPLUS A/S i alt	491	0	
Uddannelse			
- APPETIZE+ kantiner med appetit på økologi	491	-	
Uddannelse i alt	491	0	
Mariagerfjord Kommune i alt	434	0	
Uddannelse			
- Kompetenceudvikling til økologisk køkkendrift af Mariagerfjord Kommunes plejecentre	434	-	
Uddannelse i alt	434	0	
Frederiksberg Kommune i alt	280	0	
Uddannelse			
- Samarbejde om økologi, bæredygtighed og sundhed	280	-	
Uddannelse i alt	280	0	
ZBC i alt	172	0	
Uddannelse			
- Kompetenceudvikling af køkkenpersonale i ZBC's Food Halls	172	-	
Uddannelse i alt	172	0	
IBA Erhvervsakademi Kolding i alt	154	0	
Uddannelse			
- Det Bæredygtige Køkken – økologisk omstilling på IBA	154	-	
Uddannelse i alt	154	0	
Thisted Kommune i alt	128	0	
Uddannelse			
- Planterne kommer til Thy	128	-	
Uddannelse i alt	128	0	
Region Nordjylland i alt	124	0	
Uddannelse			
- Forandringsagenter i grøn omstilling med fokus på økologi, ansvarligt forbrug og kommunikation	124	-	
Uddannelse i alt	124	0	
Puljen i alt	18.490	12.750	

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

6. Pulje: Plantebaserede fødevarer

Beløb i 1000 kr.	Basis- budget 2023	Basis- budget 2024	Specifikation af anvendt statsstøtteregele
Note			

VI. Aktiviteter fordelt på tilskudsmodtagere

Innovationscenter for Økologisk Landbrug i alt	8.863	4.041	
Forskning og forsøg			
1 Samdyrkning af konsumafgrøder	910	955	§14 + §6
2 Forsøgsplatform for produktion af økologiske kartofler – stabilitet og udvikling	858	732	§14
3 Sunde og velsmagende økologiske bælgfrugter til konsum	1.417	724	§14 + §6
4 Plantebaseret gødning til plantebaserede fødevarer	812	753	§14
5 Pea yield stability, taste, and quality – potential of old cultivars for increased organic pea production (PEAS & LOVE)	101	190	§14
- Mere økologisk frugt og grønt: En robust produktion af fødevarer	1.750	-	
- Lokalt producerede økologiske nødder	1.097	-	
Forskning og forsøg i alt	6.945	3.354	
Rådgivning			
6 Regenerativt landbrug til videreudvikling af økologisk planteproduktion	1.027	687	§6
- Opgradering af økologisk foderkorn til højtærtdi konsumkorn ved NIT proteinsortering	891	-	
Rådgivning i alt	1.918	687	
Aarhus Universitet i alt	3.269	781	
Forskning og forsøg			
7 Resistens mod den alvorlige svampesygdost sortrust i økologisk dansk hvede.	977	781	§14
- Hestebønners ernæringsværdi og udnyttelse i økologisk produktion	1.219	-	
- Boghvedes egnethed og kvalitet til økologisk fødevareproduktion	1.073	-	
Forskning og forsøg i alt	3.269	781	
Økologisk Landsforening i alt	5.423	0	
Afsætningsfremme			
- Afsætning af klimavenlige økologiske planteproteiner til konsum	2.000	-	
- Nedbryd barriererne for mere øko grønt på tallerkenen	1.594	-	
- Økologisk plantebaseret eksportparathed	995	-	
- Klimaeffekter af det økologiske spisemærke – formidling 2023	834	-	
Afsætningsfremme i alt	5.423	0	
Dansk Vegetarisk Forening i alt	5.065	0	
Afsætningsfremme			
- Økologisk, plantebaseret mad på højskoler og frie fagskoler	1.210	-	
- OPstart – En hub for økologiske plantebaserede startups	1.037	-	
- Økologi til de engagerede plantespisere og influencere	990	-	
- Markedsdata og styrket sammenhængskraft i værdikæden for økologiske plantebaserede fødevarer	809	-	
- Flere genkøb i dagligvarehandlen: Fremme af smagfulde og prisvenlige økologiske plantebaserede produkter	606	-	
- Økologien i front på Plant Based Expo 2023	413	-	
Afsætningsfremme i alt	5.065	0	

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

6. Pulje: Plantebaserede fødevarer

Beløb i 1000 kr.	Basis- budget 2023	Basis- budget 2024	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			
Landbrug & Fødevarer i alt	4.634	0	
Afsætningsfremme			
- ANUGA 2023 – Deltagelse og markedsføring af økologiske plantebaserede fødevarerprodukter	1.166	-	
- "Klar til at levere!" Økologiske afgrøder til den offentlige sektor	1.000	-	
- Markedsinformation og forbrugerindsigter	800	-	
- Plantebaserede økologiske indsatser på nøglemarkeder	748	-	
- Turn around: Økologiske kartofler til de nye generationer	730	-	
- "Gå nye smagsveje - Slip bælgfrugterne løs" – afsætningskampagne om økologiske bælgfrugter	190	-	
Afsætningsfremme i alt	4.634	0	
Forbrugerrådet, Tænk i alt	2.056	0	
Afsætningsfremme			
- Veje til økologiske og plantebaserede madvaner i børnefamilier	2.056	-	
Afsætningsfremme i alt	2.056	0	
Food Organisation of Denmark i alt	1.491	0	
Afsætningsfremme			
- Planteløftet	1.491	-	
Afsætningsfremme i alt	1.491	0	
Plantebranchen - Brancheorganisation for Plantebaserede Fødevarer i alt	1.085	0	
Afsætningsfremme			
- Til bords med en planteproducent: Danmark spiser sammen til kulturnætter og byfester	892	-	
- Økologiske, plantebaserede produkter til folket: Fælles plantetelt på Folkemødet 2023	193	-	
Afsætningsfremme i alt	1.085	0	
Teknologisk Institut i alt	980	0	
Forskning og Forsøg			
- Champignon – en kilde til umami og protein	980	-	
Forskning og forsøg i alt	980	0	
HortiAdvice i alt	842	0	
Rådgivning			
- Bedre brug af organiske flydende gødninger i økologisk væksthusproduktion	423	-	
- Grønne løsninger til økologiske grøn(ne) sager	419	-	
Rådgivning i alt	842	0	

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

6. Pulje: Plantebaserede fødevarer

Beløb i 1000 kr.	Basis- budget 2023	Basis- budget 2024	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			
Pure Dansk i alt	720	0	
Afsætningsfremme			
- Pure Danske linser, ærter og bønner – 2.0	720	-	
Afsætningsfremme i alt	720	0	
Københavns Universitet i alt	600	0	
Forskning og Forsøg			
- Nem øko-plantemad. Undersøgelse af forarbejdningsvirksomheders syn på økologiske forarbejdede plantebaserede convenience produkter.	600	-	
Forskning og forsøg i alt	600	0	
Agrologica i alt	533	0	
Forskning og Forsøg			
- Etablering af en økologisk planteforædlingsstation	533	-	
Forskning og forsøg i alt	533	0	
Hello Kitchen – Foreningen for madglæde og fællesskaber i alt	425	0	
Afsætningsfremme			
- Familiens Køkkenskole - et involverende kursus, der motiverer familier til at lave plantebaseret, økologisk mad	425	-	
Afsætningsfremme i alt	425	0	
Foreningen for ORIGINALER i alt	409	0	
Afsætningsfremme			
- Kend dem og brug dem! På opdagelse i planterigets sorter	409	-	
Afsætningsfremme i alt	409	0	
Aurion i alt	375	0	
Afsætningsfremme			
- Fællesskab og sammenhold møller imellem – styrket afsætning af dansk, økologisk mel i tider med nye forbrugsmønstre	375	-	
Afsætningsfremme i alt	375	0	
Driftsfonden Kornets Hus i alt	390	0	
Afsætningsfremme			
- Korn og bælgfrugter i skøn forening - formidling af gastronomiske og ernæringsmæssige potentialer.	390	-	
Afsætningsfremme i alt	390	0	

Fonden for økologisk landbrug - Basisbudget 2024

6. Pulje: Plantebaserede fødevarer

Beløb i 1000 kr.	Basis- budget 2023	Basis- budget 2024	Specifikation af anvendt statsstøtterege
Note			
Food from Denmark i alt	342	0	
Afsætningsfremme			
- Øget viden ift. produktudvikling og afsætningsfremme ift. økologiske plantebaserede produkter indenfor europæisk detail	342	-	
Afsætningsfremme i alt	342	0	
Den selvejende institution NOAH i alt	308	0	
Afsætningsfremme			
- Sæsonbetonet og plantebaseret: 3 dimensioner - 1 indsats	308	-	
Afsætningsfremme i alt	308	0	
Rømer Vegan Product ApS i alt	243	0	
Afsætningsfremme			
- Rømer Vegan: Fremme afsætning af 100% plantebaserede og økologiske fødevarer	243	-	
Afsætningsfremme i alt	243	0	
Økologisk Vkst i alt	183	0	
Rådgivning			
- Forbedret dyrkningsvejledning og formidling af bælgssæd til konsum	183	-	
Rådgivning i alt	183	0	
Puljen i alt	38.236	4.822	

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Landbrugsproduktion

Note 1 Økologiske markforsøg – sædskiftesammenhænge som løfter økologien

Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet er, gennem forsøg og med evidensbaseret viden, at økologiske landmænds planteproduktion fremtidssikres med højere udbytter, bedre ukrudtskontrol og højere produktkvalitet. Målet er, via intensivt økologisk forsøgsarbejde, at skabe dokumenteret viden, der fokuserer på fordelene ved et veltilrettelagt økologisk sædskifte, og som kan implementeres på økologiske landbrug.

Aktiviteterne i projektet er forsøg som undersøger, om;

Udbytte og proteinindhold i hvede kan øges ved optimal gødskning og anvendelse af mellemafgrøder.

Man kan opnå bedre efterafgrøder ved optimering af artsvalg – og etableringstidspunkt/metode.

Udbytte i bælgssæd kan øges ved optimal gødskning og eftervirkning med efterafgrøde.

Udlæg i august med vintervikke og optimalt slæt kan sikre højere udbytte og proteinindhold i 1. slæt.

Eftervirkningen af kløvergræs kan optimeres på baggrund af kløverandel og jordbearbejdning

Sædskifte og mekanisk ukrudtsbekæmpelse kan minimere problemer med besværligt frøukrudt.

Projektet tilvejebringer forsøgsviden inden for fem indsatsområder identificeret af Fagligt Økologisk Forsøgsudvalg samt yderligere inspiration hentet fra praksis og forskning i ind- og udland.

Effekterne inden for de enkelte indsatsområder: 1) Øget udbytte og proteinindhold i hvede egnet til brød; 1.800 – 2.250 kr. per ha. 2) Forbedrede efterafgrøder, 480 - 720 kr. per ha. 3) Højere gennemsnitligt udbytte i bælgssæd 900 – 1.750 kr. per ha og eftervirkning i efterfølgende foderkorn ca. 600 kr. per ha. 4) Forbedret udbytte og proteinindhold i 1. slæt i førsteårsmarker ca. 1.500 kr. per ha og øget eftervirkning i vårsæd 240 - 360 kr. per ha. 5) Merudbytte for effektiv kontrol med besværligt frøukrudt 1.200 – 2.400 kr. per ha.

Note 2 ØKOKORN – Kvalitet i økologisk korndyrkning med målrettet sortsmateriale

Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål er at øge udbytter, dyrkningsikkerhed og kvalitet i økologisk korndyrkning ved at forebygge artsspecifikke udfordringer med ukrudt, skadedyr, sygdomme og næringsstofmangel. Målet er at imødekomme disse specifikke udfordringer, som er særligt knyttet til økologisk korndyrkning, ved hjælp af målrettede sortsvalg og aktiv brug af diversitet og genetik i sortsmaterialet. Markforsøg er grundstenen i økologiske dyrkningsvejledninger, udvikling af økologisk planteproduktion og sortsmateriale tilpasset særlige økologiske udfordringer. Denne viden efterspørges og dyrkningsvejledningerne bruges som opslagsværk af økologiske landmænd.

Projektet består af arbejdsplaner som adresserer artsspecifikke udfordringer i økologisk korndyrkning, med fokus på at anvende det genetiske materiale aktivt og forebyggende. I projektet laves økologiske markforsøg med: Manganeffektive sorter til at modvirke manganmangel i vårbyg, vinterhvedeblandinger til forbedret ukrudtskonkurrence og højere udbytte, heterogent materiale for større modstandsdygtighed overfor sygdomme, såtid/udsædsmængde i hybridrug til forbedret ukrudtskonkurrence og udbytte, højtstående nematoderesistente havresorter til forebyggelse af nematodeangreb og øget udbytte, tidlige sorter/såtid i vårhvede til forebyggelse af angreb af bygfluelarver. Markforsøg fremvises ved markvandring og resultater formidles i Landsforsøgene og på en række nyhedskanaler, kongresser mv.

Målrettet valg af sortsmateriale har stor økonomisk effekt. Der forventes merindtjening i sortsblandinger af vinterhvede ved reduceret ukrudtsdækning og øgede udbytter på 3,6 mio. kr. i højtstående nematoderesistente havresorter 4,4 mio. kr og ved forebyggelse af bygfluelarver i vårhvede 11,3 mio. kr. Manganeffektive sorter af vårbyg kan også føre til merindtjening. Optimal udsædsmængde i hybridrug kan føre til reduceret ukrudtsdækning, udbyttegevinst og besparelse på indkøb af udsæd.

Note 3 CarbonFarm 2 – bæredygtige dyrkningssystemer i landbruget

Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Projektets formål er at øge indtjening, kulstofopbygning, biodiversitet og reducere klimapåvirkningen fra dansk dyrkningsjord ved at videreudvikle, dokumentere og udbrede bæredygtige dyrkningssystemer under danske forhold. Projektet udvikler og implementerer en økologisk version af conservation agriculture (CA), for at afbøde påvirkning fra ændrede klimatiske vilkår i dansk planteproduktion samt medvirke til at nå målsætningen om en klimaneutral dansk landbrugsproduktion. Projektet søger svar på følgende: Hvordan kan en økologisk version af CA lykkes i praksis, og hvor meget vil kulstoflagringen i landbrugsjorden øges, hvis CA udbredes til Danmark, vil lattergasemissionen fra planteproduktionen mindskes med CA dyrkningssystemer, hvordan påvirker CA jordens mikrobielle aktivitet og kan ændringen forbedre kulstofbalancen, reducere lattergasudledninger og generelt forbedre strukturen i landbrugsjorden. Projektet afvikles i 4 arbejdsplaner: I AP1 afprøves og udvikles CA-dyrkningssystemerne i eksisterende forsøg hos fire landmænd. Blandt andet afprøves såning af afgrøden i permanent plantedække. Der indgår fire forsøgsbehandlinger på bedrifterne. Et refe-

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Landbrugsproduktion

rencesystem med pløjning, reduceret jordbearbejdning, med harvning og efterafgrøder. Og 2 systemer med minimal jordbearbejdning baseret på CA principper. I AP2 gennemføres projektets forskningsaktiviteter ift. at kortlægge effekterne på hhv. klima og miljø, ved at implementere CA i økologiske og ikke-økologiske systemer. I AP3 udvikles maskintekniske løsninger, der kan medvirke til at implementere CA elementer i økologisk planteproduktion. I AP4 udføres projektledelse og formidling. Resultater formidles via sociale medier, fagtidsskrifter, på faglige seminarer og netværksmøder.

Effekten af projektet er udvikling af dyrkningssystemer, der er mere bæredygtige og robuste ift. klimaforandringer, der øger indtjening ved minimum samme udbytter med lavere maskin- og energiomkostninger per ha og en forventet betydelig reduktion af klima og miljøpåvirkningen fra såvel økologisk og ikke-økologisk planteproduktion.

Note 4 Skovlandbrug – et bæredygtigt landbrugssystem for planteavl og mælkeproduktion (ROBUST) **Innovationscenter for Økologisk Landbrug**

Projektets formål er at udvikle, undersøge og udbrede skovlandbrug (SL) i Danmark. Målet er at oparbejde tilstrækkelig viden om effekter af SL-systemer til, at en betydelig del af de danske landmænd vil se produktionsformen som et reelt og mere bæredygtigt alternativ til deres nuværende produktionsform.

Aktiviteterne omfatter først og fremmest erfaringsopsamling og netværksdannelse for at etablere en grundlæggende viden og sikre kvaliteten og relevansen af de efterfølgende aktiviteter. Derudover er der aktiviteter om træer, dyr, forretningsudvikling og formidling. For træerne undersøges kulstoflagring og kvælstofoptagelse i vedplanter på landbrugsjorden, samt dokumentere konkurrencen mellem træer og afgrøder og undersøge, i hvilket omfang vedplanter kan bruges som foder til kvæg. For dyrene er der fokus på kvægs adfærd og velfærd under afgræsning, herunder aspekter som skygge, ly, læ og hudpleje. Undersøgelserne af træer og dyr udføres på eksisterende arealer med træbeplantning, der kan sammenlignes med SL, men i forbindelse med projektet vil der blive etableret fire nye SL – to hos planteavlere og to hos mælkeproducenter. På disse bedrifter vil der udføres baselinemålinger på udvalgte parametre, til opfølgning gennem fremtidige projekter. Alle samarbejdspartnere indgår i forretningsudvikling for at undersøge potentialet ved inklusion af SL i eksisterende brands (Them Andelsmejeri og Sinatur Hotel og Konference), samt ved etablering og drift af SL (Skovdyrkerne). Endelig er der fokus på formidling af erfaringer og viden om SL til landmænd, rådgivere og bevidste forbrugere.

Gennem implementering af SL forventes landbrugssektoren at kunne opnå forbedrede resultater hvad angår klimagassudledning, miljø, natur, dyrevelfærd og ressourceanvendelse. Ud over de nævnte effekter ventes integrationen af træer at medføre øget robusthed og stabilitet i relation til klimatilpasning og produktionsøkonomi. Samlet set vurderes SL at kunne udgøre et helhedsorienteret dyrkningssystem, som kan indfri mange af de grønne forventninger, der stilles til sektoren i dag.

Note 5 Eco-efficient pig production and local protein supply (ENTRANCE) **Innovationscenter for Økologisk Landbrug**

Formålet er at udvikle ressourceeffektive fodringsstrategier til økologiske slagtegrise baseret på 100% lokalt produceret foder. Foderstrategier, der vil opretholde eller øge fodereffektiviteten samtidig med, at miljø- og klimapåvirkningen reduceres. Målet er at bestemme ernæringsværdien og næringsstofbalancen af grønt protein og kløvergræs-baseret grovfoder til økoslagtegrise, samt estimere effekten på drivhusgasemissionerne.

På baggrund heraf udarbejdes konkrete fodringsstrategier baseret på grønt protein og grovfoder til økoslagtegrise. Foderstrategierne baseres på grønt protein kombineret med henholdsvis frisk kløvergræs og ensileret græspulp. Fodring med frisk græs og ensileret græspulp vil i praksis betyde ændret management hos de økologiske griseproducenter. Der laves derfor en erfaringsindsamling, hvor muligheder og potentiale i fodring med frisk græs til slagtegrise belyses, herunder viden om fodring, håndtering, arbejdstid og høst. Græspulp er en ny type grovfoder til grise, og kræver ændringer af sædvanlig praksis omkring emballering, udfodring og opbevaring, hvorfor udviklingen af den praktiske håndtering indgår i projektet. Sideløbende udarbejdes fodringsstrategier, hvor soja skiftes ud med grønt protein, og hvor bidraget fra grovfoder medtages. Det faglige grundlag for inddragelse af græspulp og grønt protein sikres via forskning i ernæringsværdi, næringsstofbalance, samt effekten på drivhusgasemissionerne. Foderstrategierne demonstreres i en økologisk besætning, og der regnes produktionsøkonomi på foderstrategierne. Slutteligt gennemføres en livscyklusanalyse, hvor de samlede effekter af de afprøvede tiltag beregnes og dokumenteres.

Effekter: 1. Nye foderstrategier til de økologiske slagtegrise baseret på lokale råvarer vil forbedre branchens image. 2. Klimaaftrykket, målt som CO₂ eq. vil reduceres med 9,9 kg. per produceret slagtegris. 3. Miljøbelastningen vil blive reduceret med 0,45 kg. N (kvælstof) per produceret slagtegris, hvis proteinniveauet, som forventet kan sænkes 10% uden at reducere tilvæksten. På sigt forventes dækningsbidraget at stige med 20-22 kr. per slagtegris.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Landbrugsproduktion

Note 6 Sikret og godt arbejdsmiljø i økologiske sobesætninger

Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet er at forebygge nedslidning og arbejdsulykker ved arbejde på økologiske grisebedrifter, så gode arbejdsforhold sikres. Dette både af hensyn til medarbejderne, men også for at gøre arbejdet med økologiske grise mere attraktivt, så det bliver nemmere at fastholde og tiltrække nye medarbejdere.

Projektet består af 3 delaktiviteter. I første del kortlægges risikobetonede arbejdsrutiner i farefolde og drægtighedsmarken ved besøg i minimum 6 økologiske sobedrifter, samt udarbejdes løsningsforslag til forbedringen af arbejdsrutinerne. I anden delaktivitet er fokus på at implementere og forberede løsningsforslagene til konkret kritiske arbejdsrutiner på 2-3 fokusbesætninger. I tredje delaktivitet er fokus på kommunikation, hvor målet er både at få sat fokus på arbejdsmiljøet ved at pege på konkrete risikobetonede arbejdsrutiner, samt via de erfaringer, der bl.a. drages under delaktivitet to, at sikre vidensdeling af konkrete løsningsforslag til forbedring af arbejdsrutiner, og hvordan disse kan implementeres på økologiske grisebedrifter.

Forventede effekter:

Reduktion af risikobetonet tid i tæt kontakt med soen i den første periode efter faring med 50%, hvilket reducerer risikoen for ulykker, da medarbejdere er mindre i tæt kontakt med soen i den mest kritiske periode.

Reducere antallet af nedslidende arbejdsrutiner, ved at kortlægge arbejdsrutiner der øger risikoen for nedslidning, samt demonstrere løsninger, der sikrer bedre arbejdsforhold / arbejdsstillinger. Dette vil indirekte medføre at medarbejderne bliver længere i erhvervet og reducere antallet af sygedage.

Øge velfærden blandt økologiske grise på grund af bedre arbejdsstillinger under håndtering. Indirekte vil det gøre økologiske bedrifter med søer og grise på friland til mere attraktive arbejdspladser.

Note 7 Markens nytte dyr: Øget kendskab til artsgrupper, som skaber værdi for din produktion

Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet er at opnå en tosidet gevinst; at imødekomme stigende fokus på 'licence to produce' gennem fokus på funktional biodiversitet og opkvalificere økologiske landmænd og rådgivere til at anvende viden om biodiversitet, som kan komme afgrøderne til gavn og sikre stabile eller højere udbytter. Projektet er toårigt.

Første år har fokus på at skabe en værktøjskasse om nytte dyr. Det sker ved 1) at indsamle et solidt vidensgrundlag for koblinger mellem nytte dyr, afgrøder og skadedyr og 2) den indsamlede viden danner basis for udvikling af en værktøjskasse om nytte dyr målrettet landmænd, bestående af et fysisk og digitalt opslagsværk samt metoder til egen monitoring af nytte dyrs populationer. År to vil fokusere på at introducere og afprøve værktøjskassen til en gruppe af udvalgte økologiske landmænd, som udpeges som ambassadører for "Markens Helte". De indføres i viden og metoder på en workshop og tilbydes derefter sparring og opfølgning. I projektets sidste fase indsamles ambassadørernes erfaringer i brug af værktøjskassen, og desuden samles data om nytte dyr fra registreringsark anvendt i læringsforløbet. I år 2 afholdes åbne events hos ambassadørerne, som skal skabe opmærksomhed på biodiversitet gennem nytte dyrene i lokalmiljøer og resultere i dataindsamling om nytte dyr på økologiske landbrugsarealer. Desuden formidles løbende om nytte dyr og projektets aktiviteter på sociale medier. Det forventes, at 10-20 økologiske landmænd helt eller delvist implementerer den viden og de metoder, de får præsenteret i værktøjskassen om nytte dyr i løbet af 1-3 år.

Projektets resultater bidrager til, at yderligere 350 økologiske landmænd bliver bekendt med nytte dyr og deres mulige effekter samt værktøjskassen med viden om sammenhænge og muligheder for anvendelse af denne viden. Det er sandsynligt, at yderligere 50-100 landmænd vil afprøve anviste metoder. En rækkevidde på cirka 1000 borgere vil skabe of-fentlig opmærksomhed på nytte dyr i landbruget som en udviklingsvej til forbedring af naturen i økologisk landbrugsproduktion.

Note 8 RE-CIRKULÆR – Fremtiden for økologisk plante produktion

Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet med recirkulering af næringsstoffer mellem by og land er at øge ressourceeffektivitet og produktivitet i økologisk planteavl og dermed skabe potentiale for øget omlægning. Målet er, at næringsstoffer fra rest- og affaldsprodukter bliver genanvendt på et dokumenteret grundlag med kvalitet og en uvildig risikovurdering. Projektet bidrager til, at producenten skal kende både risici og muligheder forbundet med brug af recirkulerede rest- og affaldsprodukter til gødningsformål.

Fortsat omlægning til økologisk produktion kræver tilgang af nye næringsstofkilder, og recirkulering af byens rest- og affaldsprodukter passer perfekt ind i økologien – både i de økologiske principper og i den økologiske selvforståelse. Projektet anerkender dog, at anvendelse af affald som ressource kan være udfordrende, da rest- og affaldsprodukter ofte indeholder noget, vi ikke ønsker tilført landbrugsjord, -planter og miljøet generelt.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Landbrugsproduktion

Projektet er inddelt i to arbejdspakker. AP 1 skaber sikkerhed, klarhed og tryghed omkring brug af recirkulerede gødningsprodukter på baggrund af faglige eksperters risikovurderinger ved brug af produkterne til gødningsformål. Der foretlås handlingsplaner på baggrund af risikoanalysen og laves anbefalinger for brug af de enkelte produkter. I AP 2 gennemføres en større digital formidlingsindsats målrettet den økologiske landmand, hvor dilemmaet om brug af recirkulerede næringsstoffer fra byen adresseres. Afslutningsvis vil det blive diskuteret og udfordret, hvorvidt erhvervets syn på de økologiske principper (forsigtighedsprincippet, kredsløbsprincippet) og en potentiel risici forbundet med omfattende anvendelse af de recirkulerede produkter står mål med gevinsten for det økologiske erhverv.

Projektets effekter er øget sikkerhed (risikovurdering) og højnet vidensniveau (ærlig formidling) om brug af recirkulerede rest- og affaldsprodukter til gødningsformål og dermed øget accept og brug af de nye gødningsprodukter. Introduktion af flere nye gødningsprodukter medfører positiv udvikling i det økologiske landbrugsareal og forbedret bundlinje for økologiske planteavlere.

Note 9 Skovfjer – Økologisk fjerkræhold kombineret med skovlandbrug **Innovationscenter for Økologisk Landbrug**

Formålet er at integrere økologisk, mobil fjerkræproduktion med skovlandbrug og dermed bidrage til udviklingen af et system, der understøtter miljø, biodiversitet og dyrevelfærd. Hvilket i sidste ende kan øge producentens indtjening, da forbrugernes interesse for skovlandbrugsprodukter forventes at øge.

Projektets aktiviteter udføres i tre arbejdspakker. 1) Vidensindsamling; Der udføres en vidensindsamling fra litteratur, tidligere og nuværende projekter. Der laves også en erfaringsindsamling fra fjerkræproducenter med mobile stalde samt et virksomhedsbesøg hos skovlandbrug i udlandet. 2) Dataindsamling og udvikling; For at udvikle et systemdesign for fjerkræ og skovlandbrug, skal der produceres data og viden på effekten af samgræsning, brug af udeareal og indtag af vegetation i dansk kontekst i denne arbejdspakke. 3) Formidlingsaktiviteter; Projektresultater formidles løbende via artikler, en video fra virksomhedsbesøget og afslutningsvis en Best practice guide. Udover det, vil der i slutningen af projektet afholdes et ERFA-/workshop-møde for mobile producenter samt interessenter i skovlandbrug.

Projektet forventes at kunne forbedre biodiversiteten i den økologiske fjerkræproduktion samtidigt med at øge indtjeningen fra landbrugsarealet grundet forbrugernes interesse i dyrevelfærd og skovlandbrugsprodukter. Den øgede dyrevelfærd i et dyrkningssystem med træer kan sænke hønernes foderindtag og derved klimaaftryk.

Note 10 Økomarkedag 2024

Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet er at udvikle og gennemføre en Økomarkedag, som giver de økologiske landmænd, gartnere og unge én samlet dag med både ny teori og mulighed for at se ting i praksis, som kan forbedre håndværk og management direkte på bedrifterne efterfølgende, ligesom de præsenteres for nyheder og netværksmuligheder

I projektet skal der arbejdes med følgende opgaver i forhold til gennemførelsen af en ØKO markedag i 2024. Projektet skal sikre, at arrangementet bliver gennemført efter de lovmæssige retningslinjer, som denne type arrangementer har. Derfor skal der anvendes ressourcer på at udarbejde planer til de forskellige myndigheder, der godkender arrangementet. I projektet planlægges et forplejnings- og netværksområde med 3-6 Street Food inspirerede boder, hvor der dagen igennem skal kunne købes mad og drikke i tilstrækkeligt omfang. For at kunne etablere ovenstående kræver det, at værten (en landmand) udlejer jord til arrangementet til projektet, der skal laves aftaler om forbrug af strøm og vand, leje af del af hal til opbevaring og skraldehåndtering mv. I projektet vil arbejdet med at markedsføre og udbrede kendskabet til dette tilbud for økologiske landmænd og andre interesserede også varetages. Derfor afsættes der midler til annoncering i landbrugsfaglige medier, en kampagne på SoMe, en indsats rettet mod relevante ungdomsuddannelser og en hjemmeside, hvor det hele er samlet, let og tilgængeligt.

Effekten er, at der etableres basis for udstillinger, maskindemonstrationer, demoparceller, videnstelt med oplæg, tematiserede rundture og forplejningsområde. Målet er minimum 500 deltagere.

Note 11 ORGANIC+: Demonstration og forbedring af positiv effekt af økologisk landbrug på agerlandets natur **Innovationscenter for Økologisk Landbrug**

Formålet er at forbedre og demonstrere den positive effekt af økologisk landbrug på agerlandets naturindhold og derigennem sikre troværdigheden af den økologiske produktion gennem hele værdikæden.

Organic+ vil bruge computersimulering og feltmonitorering til at undersøge biodiversitetsændringer i landskabet før og efter målrettede biodiversitetstiltag i fem værkstedsområder. Områderne adskiller sig i landskabssammensætning og forvaltes af tre økologiske virksomheder. Praksisfællesskaber (CoPs), som involverer de tre virksomheder samt deres

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Landbrugsproduktion

samarbejdspartnere, fra landmænd til detailhandlere, vil blive etableret i værkstedsområderne. CoPs vil bidrage til udvikling af biodiversitetstiltag lokalt, fastsætte fælles mål samt udbrede effektive løsninger regionalt. Desuden vil Organic+ udvikle og afprøve et værktøj til beslutningsstøtte, som kan bruges til at optimere biodiversitet ved at udpege type og placering af tiltag, som fremmer en landskabsmosaik, der bedst muligt understøtter naturlige systemer og biodiversitet i et givent landskab. Projektet vil bidrage til forbedret landbrugsrådgivning samt optimere lokale landbrugsforvaltningstiltag for at nå de ambitiøse nationale og internationale mål for et økologisk landbrug, som understøtter en bæredygtig fødevarereproduktion og muliggør økologisk landbrugsdrift som levevej. Projektet hviler på et solidt fundament af AU's tidligere anvendelser af ALLMaSS til simulering af effekten af økologisk landbrugsdrift og til agentbaseret modellering af landbrugsrelaterede dyrearters respons på landskabsændringer.

Resultaterne af projektet vil kvalificere rådgivning og målsætning rettet mod landbrugsnaturen. Endelig vil projektets gennemførelse anviser naturhensynets potentiale som værdiforøger af de råvarer og forarbejdede produkter, der indgår i case-partners virksomheder.

Note 12 Økokoer er markens helt - Et formidlingsprojekt om koens rolle i det økologiske system

Økologisk Landsforening

Formålet med projektet er at brande økologisk kvæg som markens helt. For når køer kommer på græs, sker der magiske ting i det økologiske system. Græssende kvæg giver plads til mere biodiversitet og flere dyrearter, og køernes efterladenskaber på marken er helt uundværlige i produktionen af mad til mennesker.

Målet er at oplyse de bevidste forbrugere og gøre dem i stand til at træffe bevidste valg i supermarkedet. Det er særligt afgørende i en tid, hvor det økologiske salg er udfordret, at vi fastholder grebet i de målgrupper, vi arbejder med. Det er vigtigt, fordi vi ved, at kød er noget af det sidste, forbrugere går økologisk på. Formidlingsindsatsen består af artikler, podcasts, nyhedsbreve, presseindsats og kampagner på sociale medier og bygger videre på erfaringer og resultater fra 2023-projekterne "Køer på græs giver mere liv i marken" "Den uundværlige økookse" og "Økodag".

Projektet vil bidrage til at nuancere debatten om kvæg ved at lægge vægt på de effekter, koen skaber, når den kommer på græs for at udøve sin naturlige adfærd. Projektet stiller skarpt på koens positive bidrag til det økologiske system og argumenterer for, at vi er nødt til at løse biodiversitetskrisen samtidig med klimakrisen.

Kampagnerne i projektet ventes at opnå en samlet rækkevidde på 600.000 personer, der har set annoncerne mindst én gang, hvilket samlet ventes at føre til mellem 10.000 og 15.000 interaktioner. På sigt vil projektet bidrage til den forventede vækst for økologien i dagligvarehandlen på 3 %.

Note 13 Økodag 2024

Økologisk Landsforening

Formålet med projektet er at øge forbrugernes forståelse for værdierne bag den økologiske mælkeproduktion og dermed bidrage til fortsat høj afsætning af økologiske mejeriprodukter i en tid med fokus på pris, økonomi og udgifter hos mange forbrugere. Projektet sigter mod at skabe øget bevidsthed blandt forbrugerne om, at deres valg af økologiske mejeriprodukter bidrager til øget dyrevelfærd.

Projektet er inddelt i tre indsats:

- 1) Forberedelse og rekruttering af værter. En værtsindsats med fokus på rekruttering af værter, i samarbejde med mejerierne. Indsatsen har også fokus på at klæde værterne godt på til at afholde Økodag på deres gård, blandt andet ved hjælp af en eller flere inspirationsdage for potentielle værter og besøg hos alle nye værter og evt. hos erfarne værter.
- 2) Kommunikation, markedsføring og samarbejde med interessenter. En kommunikations- og markedsføringsindsats som skal skabe positiv omtale af Økodag og økologiens værdier både før, under og efter Økodag i og på forskellige medier.
- 3) Gennemførelse og evaluering af Økodag. En indsats som omhandler selve gennemførelsen af Økodag, herunder udarbejdelse af formidlingsmaterialer til brug på Økodag samt inspirationsmateriale til gæsterne. Indsatsen omfatter også en evaluering både blandt Økodags gæster og værter.

Økodag fungerer som en inspirationskilde og skaber en unik oplevelse, der giver forbrugerne en forståelse af det økologiske landbrug og dets værdier. Økodag forventes at bidrage til en omsætningsvækst for økologiske fødevarer i 2024 på mindst 5 % i dagligvarehandlen og mindst 7% i foodservicesektoren.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Landbrugsproduktion

Note 14 Organic Summit 2025

Økologisk Landsforening

Organic Summit 2025 skal afholdes for at profilere økologien i en anden sammenhæng end det hidtil har været tilfældet. Økologien skal placeres i centrum af klima- og biodiversitetsdiskussionerne. Politikere, forskere og erhvervsliv skal engageres i økologien som løsningsredskab. Målet i 2024 er at etablere et professionelt topmødesekretariat, samt lave aftaler med partnere, sponsorer, fonde og keynote speakers mhp. at sikre grundlaget for gennemførelsen.

Note 15 Økologi på uddannelserne – fremtidens økologiske aktører

Landbrug & Fødevarer

Projektets formål er at øge vidensniveauet og motivere til øget anvendelse af økologi blandt elever, studerende og faglærere på landets fødevareruddannelser. Via dialog på tværs af værdikæden, skabes øko-ambassadører, der på sigt bliver økologiske aftagere og producenter. Der skabes en holistisk vidensdeling, der positivt iscenesætter økologien som en bæredygtig produktionsform og fremmer kendskabet til økologiens styrkepositioner blandt fremtidens fagfolk. Målgruppen influeres tidligt i karrieren og budskaberne spredes effektivt og dynamisk efterhånden som deltagerne færdiguddannes til positioner, hvor de har stor indflydelse på produktion, indkøb og valg af råvarer. Gennem samarbejder med uddannelsesstederne, landbrugene og foodservice maksimeres effekten. Den helhedsorienterede tilgang sikrer, at så stor en andel som muligt inkluderes i økologien – også de der ser mange barrierer. Styrken er den tværfaglige model og yderst veletablerede samarbejder med skolerne igennem mange år. Der sikres en faglig, konstruktiv og praktisk måde at skabe nye ambassadører.

AP1: Fra Greb til Gaffel: landbrugs- og kokkelever introduceres til hinandens erhverv. I samarbejde med 10+ fagskoler og dedikerede praktikværter (øko-landbrug og øko-køkkener) arrangeres tværfaglig vidensdeling med fokus på 'jord til bord'-tanken, der styrker forståelsen og dialogen mellem øko-producent og aftager. Arbejdspakken understøtter målrettet skolens egne Greb til Gaffel inspirerede praktikprojekter og arbejder med alle.

Note 16 Økologi for Gymnasiet 2.0 – Opdatering og videreudvikling af økoviden til fremtidens borgere

Landbrug & Fødevarer

Formålet er at opdatere og videreudvikle undervisningsplatformen Økologi for gymnasiet for at give fremtidens borgere – de cirka 120.000 unge på de gymnasiale uddannelser – indsigt i og forståelse for den økologiske produktionsforms bidrag til den grønne omstilling. En viden og indsigt, der dels skal motivere de unge til at blive fremtidens økologiske forbrugere, dels inspirerer dem til valg af uddannelse inden for den grønne dagsorden.

Landbrug & Fødevarer udgav i 2018 Økologi for gymnasiet – et temabaseret undervisningsmateriale om økologi til gymnasieskolen. Udviklingen i den økologiske sektor går hurtigt, og efter 5 år er der behov for en opdatering af portalens indhold, hvor ny viden indarbejdes og suppleres med nye perspektiver på økologiens bidrag til samfundsgoder, til opfyldelse af FN's verdensmål og økologiens position i forhold til udvikling af fremtidens bæredygtige fødevarerproduktion. Derfor opdateres og videreudvikles portalens indhold med ny viden. Der udarbejdes 4-6 korte debatoplæg, der sætter centrale, aktuelle problemstillinger og dilemmaer i forbindelse med økologi og bæredygtig fødevarerproduktion til debat. Der udarbejdes cases, der levendegør problemstillinger. Allerede producerede videoer og podcasts integreres i portalen. Der oprettes et podcastbibliotek, der samler podcasts om økologi, quizzer og statistikbank opdateres. Undervisningsportalen relanceres overfor gymnasierne.

Det forventes, at 15.000 til 20.000 STX-, HTX- og HF-elever benytter undervisningsmaterialet over en periode på 5 år og dermed får viden om den økologiske produktions styrkepositioner. De studerendes handlekompetencer styrkes ift. valg af fødevarer, og hvad de selv kan gøre for at styrke en bæredygtig udvikling. De studerende klædes på til på et oplyst grundlag at blande sig i samfundsdebatten om økologi. Fremtidens forbrugere får hermed viden om og indsigt i den økologiske produktion og dens effekter i forhold til bæredygtighedsdagsordenen. Herved bidrager projektet til på sigt at øge det økologiske forbrug og økologiske areal. Samtidig bidrager portalen til at skabe interesse for økologi og fødevarerproduktion set i forhold til rekruttering af fremtidens medarbejdere i erhvervet.

Note 17 Intakte haler hos økologiske grise i storstier

Center for Frilandsdyr K/S

Projektet har fokus på at forbedre dyrevelfærd i økologiske produktionssystemer, så færre grise udsættes for halebid. Den økologiske gris skal kunne produceres med intakt hale. I storstier, som hovedsageligt benyttes i økologisk produktion, kan det være svært at opdæmme et halebidsudbrud. Der er behov for at udbygge værktøjskassen, så alt hvad der kan have en positiv effekt på at reducere halebid bør undersøges.

Der foretages en afprøvning hos 3 økologiske griseproducenter, hvor der er udfordringer med halebid hos grise i storstier. Der udvælges besætninger med gode managementrutiner og allerede igangsatte tiltag rettet mod reduktion af halebidsproblemer, men hvor der fortsat er udfordringer med halebid. På de medvirkende besætninger tildeles tilskudsforer,

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Landbrugsproduktion

som har en beroligende effekt på grisenes adfærd, med fokus på at reducere forekomst af halebid. Det tildeles via fodret på to besætninger og via vandet på en besætning. Fokus for registreringer er grisenes adfærd og aktivitet, som overvåges via vildtkamera (billeder og video) samt måling af lydniveau i udvalgte staldafsnit. Der laves ligeledes registreringer af halepositur og halebid i de udvalgte stier.

Projektet forventes at kunne reducere antallet af grise der har halebid, og dermed øge dyrevelfærden for de økologiske grise. Derudover forventes færre enkelt dyrsbehandlinger og lavere dødelighed. Ved reduktion af antallet af nedklassificerede økologiske slagtegrise er der på sigt, potentiale for at øge mængden af økologisk grisekød til konsum med 87,5 ton/år, og samtidig udbetale producentgruppen tillæg på godt 14 mio. kr.

Note 18 Eco-efficient pig production and local protein supply “ENTRANCE”

Center for Frilandsdyr K/S

Formål og mål: At udvikle ressourceeffektive fodringsstrategier baseret på 100% lokalt produceret foder til danske økologiske slagtegrise, der opretholder eller øger fodereffektiviteten, samtidig med at miljø- og klimapåvirkningen reduceres. Målet er en markant reduktion af både drivhusgasemissionen og kvælstofudvaskningen. Konkret forventes en reduktion på 9,9 kg CO₂ eq. og 0,45 kg N pr produceret gris. Vi forventer at kunne påvise disse forbedringer i demonstrationsbesætningen inden projektet afsluttes i 2025.

Aktiviteter: Opgaverne løses i 6 arbejdsplaner: AP1: Projektledelse og kommunikation. Skal sikre fremdrift i projektet. AP2: Ernæringsværdi grønt protein. Skal bestemme ernæringsværdien af grønt protein, frisk kløver-græs, græspulp og kløvergræssensilage til slagtegrise. AP3: Næringsstofbalance og drivhusgasemission. Skal kvantificere indflydelsen af proteinkilde og grovfoder på kvælstof- og fosfor-balancer og emissioner af drivhusgasser i slagtegrise. AP4: Livscyklusvurdering. Skal udføre en livscyklusvurdering (LCA) for at kvantificere miljø- og klimapåvirkningen af økologiske slagtegrise, der fodres med enten grøn- eller sojaprotein i kombination med forskellige kløvergræs-baseret grovfoder. AP5: Frisk kløvergræs og ensileret græspulp i praksis. Skal udvikle nye fodringsstrategier med frisk græs og ensileret græspulp til slagtegrise. AP6: Demonstration af græs-baseret fodring til svin. Skal kombinere resultaterne fra AP2, AP3 og AP5 og demonstrere græs-baseret fodring med grønt protein til slagtegrise hos en økologisk griseproducent.

Effekter på kort og mellemlang sigt: 1. Nye foderstrategier til de økologiske slagtegrise baseret på lokale råvarer vil forbedre imaget. 2. Klimaaftrykket, målt som CO₂ eq. vil reduceres med 9,9 kg pr produceret slagtegris. 3. Miljøbelastningen vil blive reduceret med 0,45 kg N pr produceret slagtegris hvis proteinniveauet, som forventet, kan sænkes 10 % uden det reducerer tilvæksten. På sigt forventes dækningsbidraget at stige med 20-22 kr./ slagtegris.

Note 19 Skovlandbrug – et bæredygtigt landbrugssystem for planteavl og mælkeproduktion (ROBUST)

Center for Frilandsdyr K/S

Projektets formål er at udvikle, undersøge og udbrede skovlandbrug (SL) i Danmark. Målet er at oparbejde tilstrækkelig viden om effekter af SL-systemer til, at en betydelig del af de danske landmænd vil se produktionsformen som et reelt og mere bæredygtigt alternativ til deres nuværende produktionsform.

Aktiviteterne omfatter først og fremmest erfaringsopsamling og netværksdannelse for at etablere en grundlæggende viden og sikre kvaliteten og relevansen af de efterfølgende aktiviteter. Derudover er der aktiviteter om træer, dyr, forretningsudvikling og formidling. For træerne undersøges kulstoflagring og kvælstofoptagelse i vedplanter på landbrugsjorden, samt dokumentere konkurrencen mellem træer og afgrøde, og undersøge i hvilket omfang vedplanter kan bruges som foder til kvæg. For dyrene er der fokus på kvægs adfærd og velfærd under afgræsning, herunder aspekter som skygge, ly, læ og hudpleje. Undersøgelserne af træer og dyr udføres på eksisterende arealer med træbeplantning, der kan sammenlignes med SL. I forbindelse med projektet vil der blive etableret fire nye SL – to hos planteavlere og to hos mælkeproducenter. På disse bedrifter vil der udføres baselinemålinger på udvalgte parametre, til opfølgning gennem fremtidige projekter. Alle samarbejdspartnere indgår i forretningsudvikling for at undersøge potentialet ved inklusion af SL i eksisterende brands (Them Andelsmejeri og Sinatur Hotel og Konference), samt ved etablering og drift af SL (Skovdyrkerne). Endelig er der fokus på formidling af erfaringer og viden om SL til landmænd, rådgivere og bevidste forbrugere.

Gennem implementering af SL forventes landbrugssektoren at kunne opnå forbedrede resultater hvad angår klimagassudledning, miljø, natur, dyrevelfærd og ressourceanvendelse. Ud over de nævnte effekter ventes integrationen af træer at medføre øget robusthed og stabilitet i relation til klimatilpasning og produktionsøkonomi. Samlet set vurderes SL at kunne udgøre et helhedsorienteret dyrkningssystem, som kan indfri mange af de grønne forventninger, der stilles til sektoren i dag.

Note 20 Optimeret produktion af økologiske æbler og pærer

HortiAdvice

Formål: Finde nye løsninger til at øge udbyttet af kvalitetsfrugt. Ved 1. Forbedret gødsning af kernefrugt. 2. Brug af nematoder mod æbleviklere. 3. Massefangst æble- og pærehvæpse og 4. Optimeret bekæmpelse af viklerarter i økologiske

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Landbrugsproduktion

æbler.

Aktiviteter: Vi skal lære at bruge grøngødning i stedet for konventionel organisk gødning. Gødningsniveauet i økologisk kernefrugt er oftest for lavt, hvilket blandt andet medfører et lavere udbytte og mindre modstandsdygtighed overfor frostska-der. Vi vil demonstrere, hvordan brug af hurtigvirkende grøngødning kan forbedre gødningstilstanden i økologisk æble- og pære- dyrkning. Æblevikleren, som er årsag til 'orm' i æbler og pærer er et stigende problem. Nogle år er popula- tionen af æbleviklere så stor, at selv om der både bruges feromonforvirring og virusproduktet Madex Top til bekæmpelse, er det ikke tilstrækkeligt til at bekæmpe æblevikleren. Vi vil undersøge om udsprøjtning af nematoder, lige efter høst, kan hjælpe med at reducere æbleviklerpopulationen. Æble- og pærehvæpse i økologisk kernefrugt er et stort problem og re- ducerer udbyttet kraftigt. Vi vil demonstrere, hvordan vi ved hjælp af massefangst kan reducere dette problem. Kontrol af viklerarter. Miljøstyrelsen gav i 2022 tilskud til identifikation af forskellige nye problem viklerarter i kernefrugt. Med kendskab til de forskellige arters biologi vil vi via overvågning informere om en optimeret målrettet bekæmpelse og alternative strategier til forebyggelse af angreb af disse viklere i økologiske æbler.

Effekter inden for 3-5 år: Det forventes, at op mod 100 ha økologiske æbler og pærer vil blive 1: Gødet med grøngød- ning, 2: Supplere bekæmpelsen af æbleviklere ved udbringning af nematoder, 3: Bruge massefangst til bekæmpelse af æble- og pærehvæpse, samt bruge nye strategier mod viklere.

Note 21 Frøproduktion af lucerne

Danmarks Biavlforening

Projektets formål er at:

1. Introducere en ny frøafgrøde (lucerne) i Danmark, som forventes at passe bedre til et fremtidigt varmere klima end hvidkløver, og som kan medvirke til hæmme skadedyrstrykket, fordi man får en større variation i afgrødevalg.
2. Undersøge hvordan lucerne bedst bestøves, så en optimal bestøvning af bier og dermed en optimering af frøudbytte kan sikres.
3. At udarbejde en dyrkningsvejledning for lucerne til frøproduktion.

Aktiviteter: Med henblik på at optimere frøudbytte af lucerne ved hjælp af bibestøvning, vil det blive undersøgt hvilke ty- per bier, der bestøver lucerne, i hvor høj grad honningbier udsat ved lucerne bestøver lucerne, og hvordan honningbier, humlebier og fri bestøvning påvirker udbyttet. Der vil sideløbende være plots, som vil blive afpudset på to forskellige tids- punkter, for at se, om udbyttet påvirkes f.eks. i form af en mere ensartet blomstring.

Projektet er opdelt i fem arbejdsopgaver (AP)

AP 1: Hvilke bier besøger afgrøderne?

AP 2: Honningbiernes aktivitet i lucerne.

AP 3: Frøudbytte ved bestøvning af forskellige bier.

AP 4: Afpudsningens betydning for frøudbyttet

AP 5: Formidling.

AP 1: Antal og bitype i blomsterne, samt om besøgene fører til bestøvning registreres ved transektmålinger.

AP 2: Honningbiernes bestøvning vurderes på grundlag af biernes pollenindsamling og fra pollenindholdet i honning.

AP 3: Ved hjælp af netbure vil effekten af fri bestøvning, honningbier og humlebier på frøudbyttet af lucerne blive under- søgt.

AP 4: Der foretages to afpudsninger på forskellige tidspunkter og effekten på frøudbytte vurderes.

AP 5: Resultaterne formidles til landmænd og biavlere vha. artikler, inspirationsdag og konference.

Effekter: Lucerne bliver en fast del af det økologiske sædskifte, hvor afgrøden fungerer både som foder og frøafgrøde pga. dens tørkeresistens, dyrkningssikkerhed og forfrugtsværdi. 100 % af de økologiske frøavlere, der dyrker lucerne, vil anvende bier til bestøvning, som det i dag ses for hvidkløver.

Note 22 Økologiske slagtegrise i nyt koncept med stald og træer

Aarhus Universitet

Formålet er at bidrage til øget forbrugertillid til økologisk svinekød ved dokumentation af et nyt sommerkoncept, hvor slagtegrise i de nuværende staldsystemer får adgang til et foldareal med træer til gavn for dyrevelfærd, miljø og produkti- onens troværdighed. Specifikt undersøges betydning af dyretæthed på grisenes adfærd og sundhed (parasitter), tilvækst og foderudnyttelse samt stihygjehne og risikoen for kvælstoftab fra foldarealet.

Konceptet afprøves i et kontrolleret sommerforsøg med 60 grise på den Økologiske Forskningsplatform ved Foulum, Aarhus Universitet, hvor der er etableret et areal med piletræer i tilknytning til indendørsstier med tilhørende befæstede løbegårde. Pilen skæres ned i februar med henblik på dannelse af nye skud med en relativ høj foderværdi i maj-juni,

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Landbrugsproduktion

hvor grisene har adgang til foldene. Der sammenlignes to forskellige dyretætheder (100 vs. 50 kvm/gris), hvilket forventes svarende til hhv. ca. 180 og 360 kg N/ha, forudsat at ca. halvdelen afsættes på foldarealet (primært fæces) og den øvrige (primært urin) på løbegården, hvor det er muligt at opsamle næringsstofferne. Grisenes adfærd observeres og sundheden dokumenteres med fokus på parasitbelastning ligesom den griseernæringsmæssige værdi af den grønne pilebiomasse bestemmes. Endelig estimeres risikoen for N tab ved beregning af N balancer, adfærsobservationer, hygiejnevurdering (løbegård), N-min målinger kombineret med nogle få målinger af N i jordvand på foldarealet.

Forventede effekter: Dyrenes mulighed for at udfolde naturlig adfærd øges markant og ammoniaktab fra løbegårdene halveres uden, at nitratudvaskningen stiger. Der forventes håndterbar parasitmitte ved, at grisene har adgang til bioaktive stoffer fra pilen. Konceptet vil markant styrke slagtegriseproduktionens troværdighed til gavn for efterspørgslen i DK og globalt.

Note 23 BOOST - Boosting local production of high quality organic grain

Agrologica

Projektet vil understøtte Agrologicas mulighed for at indgå i det større GUDP-finansierede projekt BOOST, som vil booste den økologiske korn- og melbranche ved at øge kvaliteten og diversiteten af dansk produceret korn gennem produktudvikling, investeringer i ny teknologi, og udvikling og produktion af økologisk forædlede kornsorter.

Som led i BOOST vil Agrologica i nærværende projektdel arbejde videre med forædling af kornsorter og populationer til økologisk landbrug ved udvikling af genetiske markører. Projektet vil forbedre muligheder for at udvikle nye sorter tilpasset økologisk landbrugs behov, og øge bredden af kulinariske egenskaber.

Note 24 BOOST - Boosting local production of high quality organic grain

Landsorten

Projektet BOOST er et større organic RDD-projekt (2022-2025) der foregår i et samarbejde mellem 5 parter: Landsorten, Gl. Buurholt, UCPH-FOOD, Agrologica og KOST. Projektet vil booste den økologiske korn- og melbranche ved at øge kvaliteten og diversiteten af dansk produceret korn gennem produktudvikling, investeringer i ny teknologi, og udvikling og produktion af økologisk forædlede kornsorter. Udviklingen støttes på udvalgte områder af målrettede forskningsinitiativer.

Formålet med nærværende FØL-projekt er at gøre det muligt for foreningen Landsorten, at opnå brugsret til de sorter, der skal opformeres i BOOST-projektet. Målet i 2024 er at Landsorten, som i 2023, fortsat har brugsret til ca. 75 sorter til opformering af såsæd, som imødekommer efterspørgslen fra foreningens medlemmer og markedet i øvrigt. Der skal fortsat forhandles og indgås samarbejdsaftaler med forædlere/sortsejere baseret på bæredygtige forretningsmodeller for både Landsorten og forædlere. Indgåede forsøgsvisse samarbejdsaftaler skal afprøves og erfaringer skal opsamles med henblik på at tilpasse samarbejdsaftaler fremadrettet i den samlede projektperiode. Der skal desuden på baggrund heraf udvikles en strategi for det fremadrettede samarbejde om nyt sortsmateriale.

Effekten af FØL-projektet vil være, at der bæredygtigt skabes adgang til de rette sorter til opformering og produktudvikling i BOOST-projektet. Effekten af BOOST-projektet vil være, at der skabes ny innovativ forretningsudvikling i den kornbaserede fødevarerædkæde målrettet den grønne omstilling i fødevarerforbruget. Udvikling og dyrkning af Landsortens sorter vil resultere i øget diversitet i marken og på markedet. I BOOST-projektet vil der desuden involveres og uddannes yngre medarbejdere således, at der på platformen af opbygget viden og sortsmateriale udvikles en bæredygtig virksomhed Landsorten, der samtidig åbner for videreudvikling/generationssskifte af forædlingsvirksomhed.

Note 25 Tørkeresistente bælglplanter til afgræsning

Økologisk VKST

De seneste år har vi oplevet længere perioder i foråret og sommeren helt uden regn. I de områder af Danmark, hvor der ikke er adgang til vanding, oplever især de økologiske mælkeproducenter at produktionen i traditionelle kløvergræsmarker næsten hvert år forsvinder fuldstændig i en periode. Der er derfor behov for at afprøve alternative bælglplanter og græsser, så sommergræsningen kan opretholdes til gavn for miljø, dyrevelfærd og økonomi på gårdene.

Projektets formål er at teste en ny sort af henholdsvis lucerne og rødkløver i kombination med forskellige græsarter for at finde en kombination af bælglplanter og græs, der er mere tørkeresistent end den typiske græsmarksblanding man anvender i dag. Desuden undersøges det hvilke kombinationer af bælglplanter og græs malkekøer foretrækker. Der anlægges en række demonstrationsparceller, som sribegræsses over en periode på 3-4 dage. Rundt om parcellerne findes en standard græsmarksblanding, der bruges som reference. Efter sribegræsningens afslutning i folden, er hvileperioden derefter på mindst 25 dage inden der igen græsses i folden. Flere gange om året vil parcellernes plantedække blive vurderet, og der vil blive udtaget friskprøver til analyse for kvalitet og udbytte. Desuden vil der blive afholdt 3 markvandring og holdt oplæg om projektet på den årlige inspirationsdag hos Økologisk VKST. Projektet er et 2-årigt projekt, hvor etableringen sker i foråret 2024 i dæksæd af vårbyg eller havre. Den egentlige afprøvning og bedømmelse sker i 2025, hvor marken i løbet af sommeren indgår i afgræsningsrotationen med gårdens øvrige folde.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Landbrugsproduktion

Det er håbet, at projektet kan være med til at udvikle en mere tørkeresistent frøblanding, der vil betyde, at økologiske malke- og ammekøer vil have flere dage med reel afgræsning. Dette vil give dyrene en forbedret dyrevelfærd og landmanden en forbedret økonomi fordi græsning er billigere end staldfodring. Når afgræsningsperioden hen over sommeren kan udvides med nye typer græs og bælgplanter, vil det være nemmere at sikre grovfoder af en ordentlig kvalitet til hele sommeren. Dette vil bl.a. være med til at udvide antallet af økologiske mælkeproducenter, og fastholde økologiske mælkeproducenter der ellers overvejer at skifte til konventionel drift fordi de ikke kan skaffe grovfoder nok.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Eksportfremme

Note 1 BioFach 2024 – Dansk fællesstand på verdens største internationale økologimesse

Økologisk Landsforening

Formålet med projektet er at øge og styrke eksportpotentialet for økologiske fødevarer til nær- og fjernmarkeder gennem en fællesstand på verdens største økologiske fødevaremesse BioFach 2024.

Projektet gennemføres med tre arbejdsplaner med følgende aktiviteter:

AP1: FORBEREDELSE AF DEN DANSKE FÆLLESSTAND

Planlægning af den økologiske fællesstand. Videreudvikling af en stærk visuel og bæredygtig profil for fællesstanden. Bearbejdning af internationale beslutningstagere gennem mail, telefon og LinkedIn.

AP2: OPBYGNING, MARKEDSFØRING OG VÆRTSKAB

Etablering af fællesstanden i samarbejde med standopbygger. Gennemførelse, værtskab og formidling af økologiske budskaber på den danske fællesstand med 30 – 35 udstillende virksomheder. Kontaktetablering med mindst 250 internationale beslutningstagere. Evaluering med udstillere med minimum 85% tilfredse/meget tilfredse udstillere.

AP3: PRESSE OG SOCIALE MEDIER SOM MARKEDSFØRINGSREDSKAB

Presseberedskab og kommunikation på sociale medier før, under og efter messen. Det skal resultere i 25-30 omtaler i nationale og internationale fag-, handels- og dagspresse.

Projektet forventes at bidrage til følgende effekter:

At styrke den samlede økologiske eksportomsætning med ca. 10% i 2024.

At nå regeringens mål om at fordoble den økologiske eksport frem mod 2030.

At give producenter flere 'forretningsben' at stå på via øget efterspørgsel efter økologi på eksportmarkeder.

Et øget økologisk landbrugsareal, som bidrager til en positiv udvikling i den grønne omstilling.

Danmark fastholder og udbygger sin internationale position som det mest veludviklede økologiske marked.

Note 2 Branding som døråbner for økologi på eksportmarkeder

Økologisk Landsforening

Formålet med projektet er at øge og styrke eksportpotentialet for økologiske fødevarer til udvalgte eksportmarkeder igennem branding af økologi samt en kædebearbejdningsindsats. Målet er at øge kendskabsgraden til Danmark som førende økologination overfor internationale beslutningstagere indenfor den politiske og kommercielle arena og at åbne døre for økologi til afsætningsledet i form af detailkæder, grossister og distributører på eksportmarkederne. Projektet er opdelt i to arbejdsplaner, der understøtter hinanden og vil foregå sideløbende.

Arbejdsplan 1: Branding af Danmark som døråbner til økologisk vækst

Præcisering af markeder samt udarbejdelse af præsentationer til specifikke aktører som led i brandingfremstød.

Udarbejdelse af markedsføringsmateriale for "Verdens førende økologination", PR-indsats og kommunikation via sociale medier.

Arbejdsplan 2: Kædebearbejdning på 4 udvalgte eksportmarkeder

Uddybende og forberedende markedsanalyser af 4 udvalgte markeder samt fastholdelse af og kontaktskabelse til etablerede og nye detailkæder, grossister og distributører.

Præsentation for detailkæder, grossister og distributører.

Opdatering af markedsrapporter for de 4 udvalgte eksportmarkeder.

International presseindsats og markedsføring på sociale medier samt via www.organicdenmark.com

Opfølgning og evaluering af møder og indsatser.

Effekter: fremme internationale beslutningstageres præferencer for økologi - styrke økologisk eksportomsætning - bidrage til regeringens mål om at fordoble den økologiske eksport frem mod 2030

Note 3 BioFach 2025 – planlægning af den danske fællesstand

Økologisk Landsforening

Formålet med projektet er at fremme den økologiske eksport via en værdiskabende forberedelse af den danske fællesstand på BioFach 2025.

Aktiviteter:

Dialog og forhandling med BioFach-ledelsen i Nürnberg om standareal, placering m.m.

Rekruttering af virksomheder med økologisk sortiment som udstillere.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Eksportfremme

Administration af tilmeldinger, indsamling af De Minimis og forventningsafklaring med udstillerne.
Videreudvikling af digitalplatform til visning af de udstillende virksomheder.
Kommercielt forarbejde målrettet internationale indkøbere og beslutningstagere.
Forhandling og samarbejde med underleverandører til standen og standopbygger.
Gennemførelse af et informationsmøde for fællesstandens udstillende virksomheder som forberedelse til messen.

Projektet forventes at bidrage til følgende udvalgte effekter:

At styrke den samlede økologiske eksportomsætning med ca.10% i 2025.

At fremme præferencen for økologiske fødevarer hos de internationale beslutningstagere qua inspiration fra udstillerens produkter og viden om økologi.

At nå regeringens mål om at fordoble den økologiske eksport frem mod 2030.

Danmark fastholder og udbygger sin internationale position som verdens mest veludviklede marked målt på den økologiske andel.

Note 4 Markedsføring af økologiske fødevarer på SIAL 2024, Paris

Landbrug & Fødevarer

Formålet er at øge eksporten af økologiske fødevarer – med udgangspunkt i det franske - marked og dermed øge produktionen af samme. Projektet vil skabe en platform og rammerne til at fremvise de økologiske fødevarerprodukter til potentielle kunder og eksisterende samarbejdspartnere, hvilket bidrager til at fremme eksporten af økologiske fødevarer.

Behovet for at udvikle afsætningskanaler og markeder for økologiske produkter er fortsat altafgørende for at understøtte eksporten. SIAL er et knudepunkt for fødevarerindustrien, ikke kun for Frankrig, men for både europæiske såvel som oversøiske aktører. Synlighed og deltagelse her vil således sikre eksponering for de danske deltagere, og herved skabe muligheder for at møde relevante kommercielle stakeholders på markedet og skabe nye afsætningsmuligheder for økologiske fødevarer, hvilket kommer de deltagende virksomheder til gode. Danske fødevarer markedsføres i dette projekt på en af verdens største fødevarerudstillinger SIAL Paris i oktober 2024, hvor – Landbrug & Fødevarer (LF) og Bio aus Dänemark (BAD), begge med stor erfaring i markedsføring af fødevarer i udlandet på fødevarermesser, er gået sammen om et fælles fødevarerfremstød for at skabe bedst mulige forudsætninger og rammer for danske økologiske producenter. De to organisationers eksisterende netværk aktiveres og inddrages og der vil være fælles markedsføring af virksomhederne og standen.

Med dette projekt forventes det, at de danske økologiske eksportører udvikler deres eksportmuligheder til primært nærmest også fjernmarkeder, hvilket vil give øget indtjening til både virksomheder og landmænd.

Deltagelse på SIAL bidrager til at en række danske fødevareraktiviteter får fremmet og videreudviklet eksisterende netværk såvel som nye kunder og derfor øger deres afsætningsmuligheder med økologi som omdrejningspunkt.

Note 5 Økologisk eksportfremstød til Japan – Danish Days in Daikanyama 2024

Landbrug & Fødevarer

Landbrug & Fødevarer gennemførte med stor succes et virksomhedsrettet fremstød i Tokyo i november 2022, da det var muligt igen at rejse til landet efter strenge Covid-19 nedlukninger og rejserestriktioner. Her deltog 10 økologiske virksomheder (herunder både mejeri- og kødvirksomheder), hvor alle meldte om konkrete leads og aftaler til både japanske og andre asiatiske kunder. Det japanske marked har igennem årtier været et vigtigt marked for dansk eksport og det ses fortsat at økologien vækster. Japan er efter Kina fortsat det vigtigste økologiske marked i Asien.

Landbrug & Fødevarer ønsker at gentage succesen igen i 2024, hvor der allerede nu er vist interesse fra de danske økologiske eksportører. Det er i Japan vigtigt at opretholde de gode kontakter, da forretningskulturen i høj grad er baseret på relationer. Ved at deltage i Danish Days in Daikanyama 2024 sikrer vi virksomheder en fortsat sparring med deres kontakter gennem messedeltagelse på den danske ambassade, hvor også forbrugere er inviteret ind (mere end 8.000 besøgende over to dage i 2022). Derudover sikrer det også de deltagende virksomheder kontakt til nye spændende potentielle kunder inden for detail og foodservice gennem dedikerede indkøbermøder og B2B-events ved ambassaden.

Effekten af fremstødet skal ses i vedligeholdelse af allerede etablerede kontakter, opbygning af nye netværk og potentielle kunder samt mulighed for at trykprøve de danske økologiske produkter over for et japansk publikum.

Note 6 Indsats for udvikling af økologi i foodservice i Tyskland

Landbrug & Fødevarer

Projektets formål er at understøtte og øge efterspørgslen af økologiske fødevarer i den tyske foodservicesektor. Den tyske bundesregering har fastsat målet om 30% økologisk landbrugsareal i 2030. Der er derfor stort fokus på, hvordan offentlig bespisning kan være driver for denne udvikling i sektoren. Formålet er således at sikre og videreudvikle økologiens andel i tysk foodservice og herved øge efterspørgslen.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Eksportfremme

Indsatserne i projektet er rettet mod beslutningstagere i Tyskland, som søger værktøjer til at imødekomme den stadig grønnere dagsorden, der kræver økologi og bæredygtighed tænkt ind i politiske retningslinjer og krav til leverandører. Det står dog også klart at en sådan målsætning vil kræve samarbejdspartnere, der kan levere stabilt, i store mængder og konkurrencedygtigt i højere grad end der pt findes på det tyske marked. Samspillet mellem leverandører, grossister og det offentlige i Danmark er til stor inspiration for de tyske aktører, der netop vurderer leveringsbetingelser og muligheder ift udviklingen af økologien i foodservice sektoren.

Aktiviteterne er organiseret i to arbejdsplaner:

- 1) Delegationsbesøg i Danmark og
- 2) løbende dialog med relevante aktører, der begge har den danske model og offentlig bespisning som drivere til at udvikle økologien i foodservice og som henvender sig til aktører med forskellige indgangsvinkler til foodservicesektoren.

Med besøg i Danmark vil der kunne vises konkrete eksempler og værktøjer til, hvordan forskellige dele af sektoren har suppleret hinanden i implementeringen af økologiske målsætninger, hvor den løbende dialog samler op på tidligere erfaringer og bidrager til at fastholde fokus på udviklingen.

Projektets aktiviteter forventes at udmønte sig i en sikring og videreudvikling af økologiens andel i tysk foodservice. Tyskland kan endnu ikke selv levere et fuldt udviklet økologisk sortiment, hvor der skabes volumen for økologiske producenter, og herved gøre produkterne konkurrencedygtige i markedet - og her kan Danmark også levere løsninger.

Note 7 Øget udvikling af økologien til de danske nærmarkeder

Landbrug & Fødevarer

Formålet med projektet er at udvikle eksporten af økologiske fødevarer til Danmarks nærmarkeder. Som konsekvens af stigende inflation, særligt afledt af stigende energipriser, har de danske økologiske producenter de seneste år i større grad end tidligere valgt at fokusere på nærmarkeder, hvor forsyningssikkerheden, kontakterne og afkastgraden er blevet etableret over flere år.

Projektet har til formål at matche danske økologiske virksomheder med indkøbere og beslutningstagere fra særligt britisk og tysk detail og foodservice, som normalvis er så godt som umulige at komme i kontakt med for virksomhederne. Disse markeder har historisk været vigtige for Danmark og aktuelt er nye strategiske målsætninger for mere økologi højaktuelle på nationalt plan både i Storbritannien og Tyskland. Beslutningstagerne vil allerede befinde sig i Danmark grundet andre eksportfremme-projekter, og møderne med danske økologiske producenter vil kunne sikre nye vinkler på den økologiske dagsorden til inspiration til de nationale strategier, samtidig med at det vil sikre kontakt og sikre afsætningskanaler for de danske producenter.

Effekten af projektet skal derfor helt konkret ses i udvidet eksport af danske økologiske fødevarer til britisk detail og tysk foodservice samtidig med at danske økologiske cases kan hjælpe med at bane vej for en udvidet økologisk produktion og aftagning i Storbritannien og Tyskland.

Note 8 Afsætningsfremme af økologiske private label produkter på PLMA Amsterdam 2024

Food from Denmark

Projektet skal fremme dansk eksport af de økologiske fødevarer, så volumen af eksportvarerne stiger ved at skabe salgsforbindelser og kontakter til relevante afsætningskanaler. Dette opnås via etableringen af en dansk økologisk fællesstand på PLMA Amsterdam, som er verdens største og vigtigste private label messe. 14 virksomheder deltager i projektet. De økologiske produkter bliver ofte brugt som et defineringsparameter hos detailkæderne, og derfor har de økologiske producenter en vare, som er eftertragtet hos mange detailkæder og grossister. Private label er fortsat i kraftig vækst og dermed attraktivt, og private label er ofte en god afsætningskanal når det kommer til at afsætte store volumener.

Projektet er et eksportfremstød med virksomhedsdeltagelse, hvor virksomhedsgruppen møder relevante kunder og samarbejdspartnere under PLMA-messen. Det er en messe af høj kvalitet hvad angår kontakt siden. Det er europæisk detailhandel, som besøger messen, og kvaliteten af de møder, virksomhederne får under messen, vil være meget høj.

Effekten af dette fremstød vil ses ved at de danske virksomheder bliver bedre økologieksporthorer af volumenvarer til den europæiske detailhandel, men også til andre markeder udenfor Europa. Virksomhedsgruppen vil være placeret ved siden af en eksisterende dansk fællesstand på messen, som har eksisteret i over 25 år og tiltrækker professionelt publikum fra europæisk detailhandel. Der vil tilsammen være 58+ danske virksomheder, som udstiller ved siden af hinanden, hvoraf den økologiske fællesstand har sin egen placering i forlængelse af den konventionelle fællesstand. Der opstår mulighed for sparring og erfaringsudveksling på tværs af hele gruppen.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Eksportfremme

Note 9 ISM Köln 2024 - Organic Meeting Point

Producers sammenslutningen BAD (Bio Aus Dänemark)

Formål: At formidle viden om dansk økologi igennem et "Organic meeting point" (OMP) i tilknytning til den danske stand som medfinansieres af The Trade Council i 2024, ca. 3-5 økologiske producenter vil samtidig udstille på arealet.

AP1: Organic Meeting Point: Der etableres et Organic Meeting Point på verdens største messe for snacks og sødevarer. Arealet indrettes med informationsfelter og mødefaciliteter og som supplement vil der også være udstilling fra 3-5 producenter af økologiske snacks og sødevarer, som har 100% økologisk sortiment. Organic Meeting Point ligger i forlængelse af den danske pavillon, som modtager støtte fra The Trade Council til ca. 12 producenter med blandet sortiment.

Noter til supplerende oplysninger - basisbudget 2024

Pulje – National Afsætning

Note 1 Det Økologiske Spisemærke

Økologisk Landsforening

Projektets formål er at bidrage til at øge den økologiske afsætning i foodservicebranchen ved at påvirke hele værdikæden med Det Økologiske Spisemærke som værktøj og som en del af den bæredygtige omstilling. Ved at vise værdien af Det Økologiske Spisemærke, sikres udbredelsen af antallet af økologiske spisemærker og dermed efterspørgslen på økologi.

Projektet gennemføres ved følgende aktiviteter;

STYRK EFTERSPØRGSLEN I KONFERENCEBRANCHEN: Strategisk indsats med fokus på påvirkning af hotel- og konferencebranchen ved hjælp af et stærkt netværk og ved at vise best practice.

SAMMEN LØFTES I FLOK: Økologisk rådgivning i Det Økologiske Spisemærke, der bidrager med hjælp og sparring til at øge økologiprocenten samt at igangsætte den økologiske omlægning. Og en stærk formidling på landets grossistmesser, hvor der deltager mange køkkener, der endnu ikke har økologi på menuen.

Projektet forventes at bidrage til at skabe en økologisk vækst i 2024 på anslået 7% i foodservicebranchen, (offentliggøres ca. 1. oktober 2024 af Danmarks Statistik). Det forventes, at projektet vil understøtte yderligere 100 nye spisemærker i bronze.

Note 2 Økologi – spar dig selv, naturen og vores grundvand for pesticider

Økologisk Landsforening

Formålet med projektet er at få det økologiske salg i detailhandlen tilbage på vækstsporet ved at nedbryde prisbarrieren. Dette gøres ved at gøre økologien relevant og øge forbrugernes opfattelse af merværdien af de økologiske fødevarer gennem information om, at man både sparer sig selv, naturen og vores grundvand for pesticider ved at vælge økologisk.

Projektet er en informationskampagne med 3 spor, som vil supplere hinanden og skabe synergieffekt.

AP1: ØKOLOGI – DU SPARER DIG SELV FOR PESTICIDER

AP2: ØKOLOGI – DU SPARER NATUREN FOR PESTICIDER

AP3: ØKOLOGI – DU SPARER VORES GRUNDTVAND FOR PESTICIDER

Informationen om økologiens fordele formidles primært gennem de sociale medier, som er en relevant og kosteffektiv kanal, som ydermere giver mulighed for interaktion og dialog. Projektet vil ligeledes benytte sig af udvalgte dagligvarebutikker og pressen som formidlingskanaler.

Projektets målgruppe er de 90% af danskerne, som køber økologi af og til, og som har positive holdninger til økologi, men hvor primært merprisen på de økologiske varer er en barriere.

Det forventes, at minimum 1 mio. danskere vil blive eksponeret for kampagne i gennemsnit 8 gange. En adfærdssændring i denne brede målgruppe vil have en stor effekt på salget af økologiske fødevarer. Det forventes, at projektet vil bidrage til en vækst i salget af økologiske fødevarer på 5% i detailhandlen i 2024.

Note 3 Økologisk Høstmarked 2024

Økologisk Landsforening

Formål og mål: Formålet med Økologisk Høstmarked 2024 er på sigt at bidrage til øget afsætning af økologiske føde- og drikkevarer i Danmark gennem øget efterspørgsel efter økologiske fødevarer. Projektet skaber gennem 45 fysiske events suppleret af kampagne-indsats på sociale og lokale medier, en involverende ramme for formidling af økologi over for forbrugerne, som bekræfter og øger kendskabet til værdierne i den økologiske produktionsform.

Aktiviteter: 40-45 høstmarkedsværter rekrutteres og klædes på til at skabe et besøg for gæsterne, der indeholder sanselighed, ny viden og inspirerer til øget økologisk forbrug. De inviteres desuden til at deltage i kompetenceudviklingsforløb inden for markedsføring, salg og opbygning af et loyal kundegrundlag. Websitet for Økologisk Høstmarked videreudvikles og opdateres, så forbrugerne nemt kan finde en vært at besøge. Der udvikles en kampagne til sociale medier, der både skal tiltrække gæster til Økologisk Høstmarked og informere om værdierne i den økologiske produktionsform. Der udarbejdes en grundig plan for presseindsatsen og her har særligt indsats i lokale medier vist sig effektivt. Afslutningsvist gennemføres en værts- og gæsteevaluering med henblik på at undersøge om projektet har medført den ønskede forandring hos værter og gæster, som har deltaget i Økologisk Høstmarked 2024.

Resultater og effekter: For de 40-45 værter resulterer projektet i øgede kompetencer inden for salg og markedsføring og vil på sigt bidrage til øget kundeloyalitet og omsætning blandt værterne. 50.000 forbrugere vil deltage i Økologisk

Noter til supplerende oplysninger - basisbudget 2024

Pulje – National Afsætning

Høstmarked 2024 og minimum 500.000 vil se projektets budskaber gennem sociale og lokale medier. Det forventes, at minimum 30 procent af de adspurgte gæster har fået ny viden og/eller er blevet bekræftet i de økologiske værdier.

Projektet vil bidrage til øget efterspørgsel efter økologiske fødevarer og det forventes, at projektet på sigt vil bidrage til henholdsvis 7 procent øget økologisk afsætning i foodservicebranchen og 5 procent øget økologisk afsætning i detailhandlen.

Note 4 Økologi på Fødevareruddannelser

Økologisk Landsforening

Madfaglige undervisere og elever fra landets fødevareruddannelser har ikke tilstrækkelig viden om økologi og bæredygtighed. Det har betydning for udviklingen i køkkener landet over, når eleverne der uddannes til stadighed, ikke er klædt godt nok på ift. fx økologi og bæredygtighed, og kostrådene. Projektets formål er at bidrage til at øge den økologiske afsætning i foodservice ved at opkvalificere madfaglige undervisere på landets fødevareruddannelser til at undervise i økologi og bæredygtighed og herunder bidrage til elevernes viden om økologi og bæredygtighed.

Arbejdspakke 1 (AP1) – Opkvalificering af undervisere i økologividen og økologiforståelse

Et kvalitativt opkvalificeringskursus for undervisere på Fødevareruddannelser med henblik på at styrke undervisernes viden og implementering af økologien som en del af et bæredygtigt fødevarer-system.

Arbejdspakke 2 (AP2) – Videns opsamling

Vidensdeling på baggrund af best practice på, hvordan Fødevareruddannelser sætter fokus på økologiens rolle, og uddanner fremtidens fødevarerprofessionelle i et mere bæredygtigt fødevarer-system.

Arbejdspakke 3 (AP3) – Formidling

Formidling af konkret viden om, hvordan økologi og bæredygtighed er blevet forankret i undervisning og indkøb på fagskoler i Danmark

Det forventes at projektet vil understøtte og inspirere fødevareruddannelser og fremtidens fødevarerprofessionelle til aktivt at tage stilling til økologi, så uddannelsen matcher en Foodservicebranche, der forandrer sig i takt med den grønne omstilling. De nye krav og ønsker til fremtidens fødevarerhåndværkere afføder nye behov for, at undervisere (og elever) udvikler og tilegner sig viden om økologi - som en del af løsningen på klimakrisen. Projektet forventer at skabe nye afsætningsmuligheder og bidrage til øget omsætning af økologiske fødevarer i Foodservicebranchen på 7% i 2024 (tallet offentliggøres i efteråret 2025 af Danmarks Statistik). Projektet søges aktuelt som et et-årigt projekt. Det vurderes i løbet af 2024 hvordan projektet følges op i 2025.

Note 5 Økologi til de mindste

Økologisk Landsforening

Der fødes hvert år ca. 60.000 spædbørn i Danmark. Fra 4-6 måneders alderen skal disse små børn begynde på deres allerførste skemad. Mad som vil have stor betydning for deres udvikling, immunforsvar og trivsel, og det økologiske måltid spiller en betydningsfuld rolle i denne sammenhæng. Fraværet af syntetiske pesticider, 348 e-numre og en fødevarerproduktion med omtanke og forsigtighed, vil være med til at give næste generation den bedste start på livet. Vejledning til barnets første skemad, som nybagte forældre får i hænderne ved mødet med sundhedsplejen, indeholder imidlertid ikke information om økologiens fordele for de mindste. Derfor er der behov for fortsat at gøre forældre til små børn bevidste om økologiens vigtighed for de små.

Formålet med dette projekt er at bidrage til en øget afsætning af økologiske fødevarer i detailhandlen på 5% i 2024 ved at give inspiration og viden om økologiens fordele til småbørnsforældre.

Dette nås via fire nedenstående indsatser:

1 podcast, der taler ind i barrierer for børnefamilier og for køb af mere økologi i samtale med ekspert

2-4 kampagner via mikroinfluencer, der deler opskrifter, viden om økologi og podcast på personlig og kreativ vis med deres følgere

3-5 posts på I love økos facebook/Instagram

1-2 annoncer i digitalt baby magasin

På kort sigt vil projektet bidrage til en øget afsætning af økologiske fødevarer i detailhandlen på 5% i 2023.

På længere sigt vil projektet bidrage til rekrutteringen af flere nye, økologiske forbrugere. Både forældre der bevæger sig op ad den økologiske trappe, hvor de køber mere og mere økologi, og deres børn, der har fået økologien ind med modermælken, som det helt naturlige valg, når de selv bliver voksne og skal stå for indkøbene.

Noter til supplerende oplysninger - basisbudget 2024

Pulje – National Afsætning

Note 6 Økologi i Foodservice –mere økologi på menuerne

Landbrug & Fødevarer

Foodservicebranchen har fortsat potentialet til at blive en af de mest volumentunge afsætningskanaler for økologien på trods af, at økologien p.t. lider et pres i branchen. Mange har desværre skaleret ned, opgivet deres Spisemærke og revideret deres menusammensætninger, og de 10 års vækst er erstattet af tilbagegang i salget af økologi. Men hvis økologien ikke skal fravælges, skal indsatser for aftagerne prioriteres og inspirerende ambassadører skal stå i front for økologien. Indsatser der rammer beslutningstagerne, skal sikre at økologien fortsat er top-of-mind og et vedvarende konkurrenceparameter, når pris, klima og bæredygtighed er højt på agendaen. Kun 16% af kokkene associerer uhjulpent økologi med bæredygtighed og endnu færre med klimavenlighed.

Branchen skal geninvolveres og inspireres til at inkludere økologien, som et fundament for mange relaterede dagsordner. Branchen bør altså geninvolveres og inspireres til at inkludere økologien som et værktøj for relaterede dagsordner. MÅL: Salg af råvarer og økologiske enkeltkategorier i foodservice øges og iscenesættes gennem fokus på grossister, kantiner, Horeca og i offentlige køkkener for at øge afsætningen til aktører med og uden Spisemærker.

AP: Store økologiske køkkener – stor volumen og store muligheder.

AP: Offentlige køkkener: Vækstlokomotivet kan trække endnu mere.

EFFEKTER: Projektet bidrager til en forventet vækst på ca. 10% i antallet af de økologiske spisemærker i Horeca samt en øget andel af økologi i grossistledet med 10-15%. Økologi i enkeltkategoriers andel øges, gøres synlig i Horeca og i iscenesættes som et konkurrenceparameter blandt kokke, kæder, forlystelser og kantiner.

Note 7 Book en mark: Øget afsætning lokalt og regionalt

Landbrug & Fødevarer

FORMÅL

At koble økologiske producenter i alle størrelser med aftagere fra dagligvarehandlen, grossistledet og små og store aktører fra foodservice – for at øge afsætningen.

At sikre nye opstartede producenter adgang til markedet, sparring og udvikling

AKTIVITETER

Afholdelse af tre mindre lokale 'Book en mark' arrangementer, i områder hvor der produceres økologiske afgrøder og produkter – men hvor der traditionelt ikke tilvælges/aftages større mængder økologi. (akkumuleret 100+ deltagere)

Afholdelse af tre større regionale 'Book en mark' arrangementer (akkumuleret 270+ deltagere)

Opfølgning, evaluering og konkret hjælp til fremtidig afsætning for deltagere

Projektet vil bidrage til afsætning for økologiske producenter i alle størrelser indenfor alle kategorier. På den lange bane sikres det at økologien forbliver "top of mind", afsætningen fremmes og dermed opskaleres den økologiske produktion.

Note 8 Sofari 2024 – Mere øko-gris i indkøbskurven.

Landbrug & Fødevarer

Formålet med Sofari er at stimulere den langsigtede efterspørgsel efter økologisk grisekød i detailhandlen og dermed bidrage til at øge øko-grisens markedsandel. Salget af økologisk gris er fortsat meget presset. Høj inflation og høje energipriser har presset en del forbrugere til at revurdere deres fødevarerindkøb og fravælge økologien i et vist omfang. Således faldt øko-grisens markedsandel fra 8,6 pct. i 2021 til 5,3 pct. i 2022. En ny undersøgelse foretaget af Landbrug & Fødevarer fra maj 2023 viser dog, at danskernes lyst til at købe økologi fortsat er intakt.

Flere forventer at købe mere økologisk kød i løbet af de næste 1-3 år. For at understøtte disse forventninger er det vigtigt fortsat at positionere den økologiske gris og informere om dyrevelfærden og de andre bæredygtighedsfaktorer, der knytter sig til økologien.

Sofari 2024 består af to dele: 1) Selve Sofari-dagen med 13-15 åbne grisegårde den 26. maj og 2) en bred informationsindsats på de sociale medier. På Sofari-dagen får danskerne mulighed for at komme tæt på de økologiske grise, hvor de får et unikt indblik i, hvad man får for pengene, hvis man køber økologisk gris. Det er med til at give forbrugerne en forståelse for forskellen mellem konventionelt, frilands- og økologisk produceret grisekød og den tilhørende prisforskel, når der skal vælges kød i køledisken. I SoMe kampagnerne foldes centrale emner som dyrevelfærd, biodiversitet og økologiens øvrige værdier ud i billeder, historier og film og bliver hermed gjort konkrete og nærværende for forbrugerne. Der køres 2 kampagneperioder – en i foråret 2024 som optakt til Sofari og en i efteråret op mod jul.

Noter til supplerende oplysninger - basisbudget 2024

Pulje – National Afsætning

Til Sofari-eventet forventes cirka 8-10.000 gæster. Projektet eksponerer gennem pressen de økologiske grise, og der forventes 60-80 medieomtaler med en læserækkevidde på 2.7 mio. læsere – hertil kommer Radio- og Tv-indslag på regionale og landsdækkende kanaler. Cirka 2.000.000 personer forventes at se opslag/film om de økologiske grise på de sociale medier ligesom SoMe aktiviteterne afføder mange positive reaktioner omkring den økologiske griseproduktion og økologi generelt.

Note 9 Mere økologisk brød i dagligvarehandlen

Landbrug & Fødevarer

FORMÅL

Projektets formål er at øge andelen af økologisk brød i dagligvarehandlen. Projektet samler brødproducenter og dagligvarekæder for i fællesskab at sikre økologisk brød en 'fair share' på markedet.

Arbejdsopgave 1: Potentialer i værdikæden

For at få indsigt i brød-kategoriens aktuelle udfordringer, samles viden fra markedsanalyser og gennemføres interviews med relevante aktører. Derefter samles producent-leddet, dagligvare-leddet samt nudging-ekspert til en stor workshop. Med både vidensdeling og erfaringsdeling afdækkes potentialer.

Arbejdsopgave 2: Test-koncepter i butikken

For at afdække muligheder for mersalg, udvikles og testes en række salg-greb i fire udvalgte butikker. Formålet er at finde veje til øget salg af økologisk brød.

Arbejdsopgave 3: Guide til mersalg

For at udbrede resultaterne mest muligt, deles både testresultater og anbefalinger med alle i branchen, der har snitflader til markedet for økologisk brødkorn.

Projektet vil skabe fundamentet for øget udbud og salg af økologisk brød, og medfører at økologisk brød får sin 'fair share' på markedet. Øget efterspørgsel på økologisk brød vil samtidig have positiv effekt på efterspørgslen af økologisk korn.

Note 10 Økologiens bidrag til en klode i balance

Landbrug & Fødevarer

Projektets formål er at lave en bred folkeoplysende kampagne på flere medieplatforme. En kampagne der med afsæt i en ny holistisk fødevarerfortælling skaber øget opmærksomhed på, at hvis man køber økologiske fødevarer, så støtter man en bæredygtig produktionsform, der på vigtige parametre værner om planetens ressourcer og samlet set bidrager positivt til ikke yderligere at overskride klodens planetære grænser.

Der udarbejdes en 12-siders avis, der formidler nyeste viden herom og giver en samlet forståelse af det økologiske fødevarerens positive bidrag til en klode i balance. Der lægges stor vægt på at formidle kompliceret stof på en let tilgængelig og fængende måde, der appellerer til den "almindelige" dansker. Avisen distribueres som indstik til 15 regionale dagblade på en søndag og når ud til 334.000 læsere. Indsamlet viden til avisen danner et generelt vidensgrundlag, der også kan bruges i afsætningsaktiviteter samt danner afsæt for en vandrestilling med 6 store posters. Et format L&F har gode erfaringer med. Udstillingen tilbydes biblioteker, kulturhuse, uddannelsesinstitutioner, kommuner mv. og vises mindst 50 forskellige steder rundt i landet. Ekstraoplag fungerer som hand-out til udstillingen samt til brug ved diverse afsætningsaktiviteter og som undervisningsmateriale.

Endvidere udarbejdes artikler, slides samt indhold til sociale medier. Alle materialer er offentlig tilgængelige på lf.dk. Projektets bidrager til at give danskere indsigt i, at økologi er en produktionsform, der udover at levere klimavenlige fødevarer også tager særligt hånd om andre naturressourcer som biodiversitet, jord, vand og næringsstoffer og dermed bidrager positivt til FN's Verdensmål for en bæredygtig fremtid. Udstillingen når bredt ud til mange forskellige målgrupper geografisk spredt over hele landet. Udstillingskoncept giver anledning til at udstillingssteder benytter anledningen til at fokusere yderligere på økologi, natur og bæredygtighed.

Projektet højner danskernes viden om økologiske fødevarer og deres bidrag til fremtidens bæredygtige fødevarerproduktion og bidrager til at øge salget af økologiske fødevarer i såvel detail som i foodservicesektoren.

Note 11 Sæt pris på økologi

Forbrugerrådet Tænk

Med projektet "Sæt pris på økologi" styrker FBRT unges forbrugeres interesse for økologisk mad gennem sociale medier og måltidsinspiration. Ved at tackle både økonomiske og andre barrierer forventes projektet at øge unges evne og vilje til

Noter til supplerende oplysninger - basisbudget 2024

Pulje – National Afsætning

at vælge økologisk mad og fremme mere bæredygtige madvaner. Herigennem stimuleres efterspørgslen af økologiske fødevarer i Danmark.

Projektets to formål er (1) at fremme unges motivation for at spise økologisk gennem viden, refleksion og inspiration; og (2) at styrke unges kompetencer til at integrere økologi i de daglige madvaner ved at afprøve nye tilgange til indkøb, madlavning og måltider.

AP1: Løbende SoMe-indsats på FBRTs eksisterende Instagramkanal målrettet unge forbrugere (@tygpaadet). FBRT formidler lettilgængelig og engagerende viden om værdien af økologi. I den løbende indsats opfordres målgruppen til at reflektere over, hvordan deres værdier og handlinger matcher, og hvordan de kan integrere økologi i deres daglige liv uden at gå på kompromis med deres økonomi og andre præferencer. Indholdet fremhæver dilemmaer, som unge møder i forhold til økologisk mad, og kommer med konkrete løsninger på barriererne, så det bliver muligt og mere oplagt at tilvælge økologien. Dette involverer fx billeder, videoer og interaktive elementer.

AP2: Økologisk måltidsinspiration er en målrettet kommunikationsindsats, hvor FBRT intensiverer kommunikationen til målgruppen i en afgrænset periode. Økologisk måltidsinspiration formidler praktiske løsninger på konkrete udfordringer i forskellige måltidssituationer og sociale sammenhænge, hvor tilvalget af økologi kan være udfordrende. FBRT samarbejder med relevante indholdsleverandører, og budskaberne kommer bredt ud via annoncering.

Effekter: Meningsfuld kommunikation om økologi og økologiske dilemmaer forventes at styrke unges motivation og kompetencer til at prioritere økologien og på sigt efterspørge flere økologiske fødevarer. Samlet set forventes projektet at opnå en rækkevidde på 300.000 unikke brugere på sociale medier.

Note 12 Fremme af økologiske plantebaserede convenience-produkter i detailhandlen

Dansk Vegetarisk Forening

Dansk Vegetarisk Forening og Økologisk Landsforening vil i dette projekt, som bygger videre på begge organisationers mangeårige detailindsatser, arbejde for at fremme udvikling og afsætning af økologiske, plantebaserede convenience-produkter og bælgrugter ved at oplyse beslutningstagere i dagligvarehandlen om forbrugerpræferencer ift. økologi, smag m.m. og inspirere til bedre markedsføring og salg. Kvaliteten af og prisen på de plantebaserede convenience-produkter, som dagligvarehandlen sælger, matcher ofte ikke forbrugernes forventninger, hvilket fører til, at produkterne kun købes og afprøves én gang, samt medfører øget skepsis over for øvrige plantebaserede produkter. Samtidig er der netop nu et særligt stort potentiale for at afprøve nye tiltag og sælge flere økologiske plantebaserede fødevarer, der samtidig smager godt.

Formålet opnås gennem:

Løbende møder og anden dialog med detailkæder om sortimentet og benchmarkingen

Nyhedsbreve om nye produkter og inspiration til sæsonbaserede opskrifter

Udarbejdelse af et offentligt tilgængeligt inspirationsværktøj til navngivning og mærkning af økologiske plantebaserede private label convenience-produkter

En supermarkeds-benchmarking, der danner grundlag for ny inspiration og konkurrence mellem detailkæderne

Inspirationstur til udenlandsk supermarked

Det forventes, at dagligvarehandlen gennem projektets aktiviteter med konkret ny inspiration får et øget fokus på smagfulde, økologiske convenience-produkter samt prioritering af disse i deres sortiment til glæde for forbrugerne.

Med de rigtige markedsføringstiltag, herunder adfærdstiltag, navngivning og budskaber, vil dagligvarehandlen ligeledes opleve en øget forbrugerinteresse for de økologiske plantebaserede fødevarer, hvilket vil skabe øget salg.

Note 13 Flere biodynamiske produkter i køkkener med Det økologiske Spisemærke

Foreningen for Biodynamisk Jordbrug

Der er ca. 3.500 private og off. køkkener i alle størrelser med et økologisk spisemærke, og antallet vokser. Det gør interessen for produkter fra biodynamiske og andre regenerative dyrkningsmetoder også. Biodynamiske produkter tæller med i opgørelsen over køkkenernes køb af økologiske varer og er med til at afgøre, om køkkenet kan få spisemærket i bronze, sølv eller guld.

Projektets mål er at øge andelen af biodynamiske fødevarer i køkkenernes køb af varer, der bidrager til deres spisemærkestatus. Projektet har til formål at målrette oplysninger om de biodynamiske produktionsmetoder, der ligger til grund for varer er på cateringmarkedet. Mange køkkener køber biodynamiske produkter uden at vide (ret meget om), hvad biodynamisk dyrkning og kvalitet er, og hvad kontrolmærket Demeter står for. Det gælder også for cateringgrossisterne, hvis

Noter til supplerende oplysninger - basisbudget 2024

Pulje – National Afsætning

viden om de særlige biodynamiske forhold ofte også er begrænset. Flere af dem er Demeter-registeret og er motiveret for at få flere oplysninger om de biodynamiske regler og de gastronomiske kvaliteter.

Projektets aktiviteter skal give grossister, kantineoperatører og køkkenmedarbejdere viden om de ekstra krav, der er til dyrkning, forarbejdning og mærkning af biodynamiske produkter, så de bliver bedre orienteret om, hvad de sælger og serverer - motiveret til at artikler i cateringgrossisters interne og eksterne kommunikationsmedier, stande med informationer på branchens leverandør/kunde-messer, oplæg for medarbejdere på informationsmøder om produkter, fødevarekvalitet og mærkningsregler og brochurer til brug til kunder i cafeer, restauranter og kantiner.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Viden & Kompetencer

Note 1

Mere og styrket økologi – omlægning, fastholdelse og bæredygtighed Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet med projektet er at øge det økologiske areal, styrke den økologiske produktionen og udvide udbuddet af økologiske fødevarer. Dette sker ved at tilbyde individuelt tilpassede omlægnings-/ fastholdelses- og bæredygtighedstjek, understøtte landmandens driftsøkonomi og udvikle bedrifterne i tråd med det øvrige samfunds krav til økologiske produktionsmetoder og med mindst muligt aftryk på miljø og lokalsamfund. Målet at gennemføre minimum 320 tjek fordelt på hhv. omlægnings-, fastholdelses- og bæredygtighedstjek hos primærproducenter inden for landbrug, gartneri og frugt- og bæravl over hele landet.

Projektet er inddelt i to arbejdsplaner:

AP1 Tjek gennemført af Innovationscenter for Økologisk Landbrug og

AP2 Tjek gennemført af lokale rådgivningsvirksomheder. Fordelingen mellem de forskellige typer tjek er ikke fastsat på forhånd. Dette er for løbende at kunne målrette indsatsen og imødekomme behovet og efterspørgslen. Omlægningstjek er målrettet konventionelle landmænd, der ønsker at få belyst potentialerne ved omlægning til økologisk produktion. Fastholdelses- og bæredygtighedstjek tilbydes eksisterende økologer. Temaet og indholdet i rådgivningen vil være individuelt og målrettet hver enkelt bedrift. På tværs af de to arbejdsplaner og de tre typer af tjek (omlægning, fastholdelse og bæredygtighed) vil der blive udarbejdet formidlingsmaterialer, der kan øge interessen og muligheden for at gøre brug af tilbuddet.

Effekterne vil være i form af hhv. flere nye økologiske bedrifter samt en styrkelse og udvikling af eksisterende økologiske bedrifter mod større robusthed og bedre driftsøkonomi.

Note 2

Biodynamiske omlægnings- og fastholdelsestjek og udviklingsmøder Foreningen for Biodynamisk Jordbrug

Formålet med projektet er at kunne

- Styrke og udvikle, både kvantitativt og kvalitativt, arealet af og driften på økologiske og biodynamiske landbrug, udbygge samarbejdet og netværket og dermed forebygge tilbagelægning eller nedlæggelse
- Fastholde og stimulere nuværende biodynamiske landmænds motivation til at udvikle deres dyrkningspraksis mod stadig mere regenerative metoder og højere helhedsorienterede biodynamiske målsætninger
- Styrke bedriftens udvikling i forhold til klima, jordfrugtbarhed, selvforsyning, balanceret husdyrhold, biodiversitet, bæredygtighed og sociale aktiviteter.

Det biodynamiske jordbrug i DK er kvantitativt beskedent i forhold til det økologiske, men voksende og en kvalitativt vigtig inspirationskilde for mange økologer, der ønsker at udvikle deres bedrift i en helhedsorienteret retning med fokus på jordens frugtbarhed, robuste afgrøder, biodynamisk forædlet såsæd, afbalanceret dyrhold, biodiversitet og socialt engagement. Her er de biodynamiske omlægnings- og fastholdelsestjek vigtige for den faglige og personlige information og beslutning.

Projektet omfatter også udviklingsmøder for biodynamikere og andre, der vil udvikle deres bedrift endnu mere i retning af de biodynamiske principper for regenerative metoder, i dette projekt med særlig vægt på biodiversitet, jordfrugtbarhed, kulstofopbygning, klimaaspekter og tekniske løsninger til biodynamiske metoder. Disse processer vil foregå som gruppe-møder med grupper á 3-4 landmænd, der mødes min. 3 gange. Projektet omfatter ca. 15 omlægnings- eller fastholdelsestjek og min. 9-12 udviklings-gruppemøder samt netværksaktiviteter og formidling.

Vi forventer, at ca. 25% af de landmænd, der får et omlægningstjek, lægger om inden for 2 år.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Puljen – Køkken omstilling

Note 1 Økologi og madglæde 2024 – bæredygtig omstilling i offentlige køkkener

Meyers Madhus

Projektet omfatter offentlige køkkener over hele landet. Her vil vi sikre en markant økologisk omlægning, hvor også nye klimavenlige kostråd, høj spisekvalitet og reduktion af madspild indgår i et samlet hele til gavn for miljø, medarbejdere og borgere. Der sættes mål om certificering af samtlige køkkener med Det Økologiske Spisemærke fra bronze til guld. Målene nås gennem et kompetenceudviklingsforløb, der er velprøvet gennem to års indsats og optimeret på baggrund af erfaringerne herfra. Det omfatter aktiviteter i to spor: dels et tæt rådgivningssamarbejde med det enkelte køkken, dels tværgående aktiviteter i hver kommune, herunder kurser og ekskursioner.

Kort fortalt bygges forløbene op om følgende aktiviteter:

Opstartsmøde – projektet sættes og behov ift. omlægningen afdækkes sammen med det enkelte køkken

Køkkendag – Den tilknyttede rådgiver går med i køkkenet og får indsigt i arbejds gange, udfordringer og potentiale og påbegynder den vigtige relationsdannelse

Indkøbsanalyse – der kvartalsvis belyser potentialer ift. økologi, klima m.m.

Omlægningsworkshop – vejen til målet findes lokalt i køkkenet og der lægges en plan rådgiver og medarbejdere imellem
Rådgivning i institutionen – med aktiviteter planlagt og skræddersyet til institutionen arbejder vi mod målene i omlægningsplanen. Samme gastronomiske rådgiver fra Meyers Madhus følger processen til dørs

Kurser og ekskursioner – kursusprogram, der understøtter omlægningen, samt besøg på økologisk landbrug i samarbejde med Landbrug & Fødevarer

Ved gennemførelse af projektet vil økologien i de offentlige køkkener stå stærkere også uden for de store byer i forening med en styrket bevidsthed om de nye kostråd, klimavenlig mad og løftede kompetencer til at mindske madspild. Konkret forventes et øget årligt indkøb af økologiske varer. Herigennem vil et stort antal borgere, der har kontakt med institutioner og tilbud kunne inspireres til at vælge økologisk og bæredygtigt.

Note 2 Køkkenomstilling Faxe og Nyborg Kommune

Økologisk Landsforening

Projektet vil hæve antallet af økologiske og bæredygtige måltider i de professionelle køkkener ved at give køkkenpersonalet brugbar viden og værktøjer omkring bl.a. økologi og det grønne måltid. For at sikre et godt fundament for projektet, indledes det blandt andet med en workshop for en nedsat styregruppe for at sikre forankring, mål, delmål og leverancer i projektet. Herefter kortlægges og udvikles kompetenceudviklingsforløbet med udgangspunkt i både kvantitative og kvalitative undersøgelser med fokus på køkkenernes indkøbsdata og kompetencer. Med udgangspunkt i denne viden, gennemføres centrale og lokale udviklingsforløb for de deltagende køkkener. Som afslutning på projektet, evalueres der på forløbet og videndeles.

Projektet er opdelt i følgende 4 arbejds pakker:

AP1: Projektledelse og projektopstart

AP2: Kortlægning og udvikling af målrettet kompetenceudvikling

AP3: Central og lokal kompetenceudvikling

AP4: Evaluering og videndeling

Projektet vil give kommunens deltagende køkkener kompetencerne og værktøjerne til at omlægge de daglige måltider i en mere økologisk og grønnere retning. Denne omlægning vil have følgende effekter på sigt:

- De deltagende køkkeners økologiprocent hæves og både Faxe og Nyborg kommunes målsætning omkring økologi indfries
- De deltagende køkkener vil få Det Økologiske Spisemærke
- De deltagende køkkener vil have større fokus på de officielle kostråd
- De deltagende køkkener vil være mere opmærksomme på at bruge råvarer i sæson og på at undgå madspild

Projektet er et samarbejde mellem Økologisk Landsforening, Haaning & Merrald samt Faxe og Nyborg Kommune. Køkkenerne der indgår i projektet fra de to kommuner, er ældreområdet og kantiner, og derfor er der en synergi i aktiviteterne på tværs af de to kommuner.

Note 3 Køkkenomstilling Jammerbugt og Halsnæs Kommune

Økologisk Landsforening

Projektet vil hæve antallet af økologiske og bæredygtige måltider i de professionelle køkkener ved at give køkkenpersonalet brugbar viden og værktøjer omkring bl.a. økologi og det grønne måltid.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Puljen – Køkken omstilling

For at sikre et godt fundament for projektet, indledes det blandt andet med en workshop for en nedsat styregruppe for at sikre forankring, mål, delmål og leverancer i projektet. Herefter kortlægges og udvikles kompetenceudviklingsforløbet med udgangspunkt i både kvantitative og kvalitative undersøgelser med fokus på køkkenernes indkøbsdata og kompetencer. Med udgangspunkt i denne viden, gennemføres centrale og lokale udviklingsforløb for de deltagende køkkener. Som afslutning på projektet, evalueres der på forløbet og videndeles.

Projektet er opdelt i følgende 4 arbejdsplaner:

AP1: Projektledelse og projektopstart

AP2: Kortlægning og udvikling af målrettet kompetenceudvikling

AP3: Central og lokal kompetenceudvikling

AP4: Evaluering og videndeling

Projektet vil give kommunens deltagende køkkener kompetencerne og værktøjerne til at omlægge de daglige måltider i en mere økologisk og grønnere retning. Denne omlægning vil have følgende effekter på sigt:

- De deltagende køkkenernes økologiprocent hæves og både Jammerbugt og Halsnæs kommunes målsætning omkring økologi indfries
- De deltagende køkkener vil få Det Økologiske Spisemærke
- De deltagende køkkener vil have større fokus på de officielle kostråd
- De deltagende køkkener vil være mere opmærksomme på at bruge råvarer i sæson og på at undgå madspild

Projektet er et samarbejde mellem Økologisk Landsforening, Haaning & Merrald, Køkkenkultur samt Jammerbugt og Halsnæs Kommune. De to kommuner er på ca. samme udviklingsniveau ift. udviklingen af økologi og bæredygtige måltider i professionelle køkkener og derfor vil der være synergier i aktiviteter på tværs af de to kommuner.

Note 4 Smagen af grøn og økologisk gejst i Region Midtjylland Region Midtjylland

Formål og mål: Region Midtjyllands strategi for bæredygtighed danner rammen for regionens omstilling frem mod 2030, og et led omhandler bæredygtig drift af regionens køkkener og kantiner. I dette projekt deltager Region Midtjyllands fem hospitalskøkkener, kantinerne i Regionshuset i Aarhus samt institutionskøkkener fra socialområdet. Formålet er at understøtte køkkenernes arbejde og skabe smagen af grøn og økologisk gejst, gennem et skarpt fokus på kompetenceudvikling af køkkenernes medarbejdere.

Aktiviteter: Projektet indeholder tre arbejdsplaner, som overordnet har fokus på at sikre kompetenceudvikling af køkkenernes medarbejdere.

De tre arbejdsplaner består af følgende aktiviteter:

Arbejdsplan 1: Hvorfor økologi og bæredygtighed?

Erfaringer fra de sidste to år har vist et behov for at genbesøge de økologiske grundprincipper, og sætte dem i relation til bæredygtighedsdagsordenen. Denne arbejdsplan har til formål at samle køkkenerne på tværs og formidle budskabet om, hvorfor vi skal prioritere økologi og bæredygtighed som en del af køkkenernes hverdag.

Arbejdsplan 2: Smagen af grøn og økologisk gejst i kantiner

Denne arbejdsplan er målrettet kantinerne i Regionshuset i Aarhus og Havens Madhus på Regionshospitalet Gødstrup. Formålet er at understøtte de køkkener, som ikke tidligere har fået bevilliget midler til kompetenceløft, med fokus på de økologiske grundprincipper i relation til bæredygtighed.

Arbejdsplan 3: Smagen af grøn og økologisk gejst på socialområdet

Denne arbejdsplan er målrettet Region Midtjyllands mindre institutionskøkkener indenfor socialområdet. Formålet er at understøtte de køkkener, som ikke tidligere har fået bevilliget midler til kompetenceløft med fokus på de økologiske grundprincipper i relation til bæredygtighed.

Effekter: Projektets deltagende køkkener ønsker, med afsæt i de tre arbejdsplaner, som min. at fastholde deres økologiprocent. Desuden har køkkenerne et større eller mindre ønske om at fastholde eller ansøge om nye spisemærker.

Note 5 Økologiske, klimavenligere livretter i Byens Køkken – køkkenfaglige kompetencer, der giver grøn gejst Odense Kommune

Som offentligt køkken har vi et ansvar for, at den mad, vi laver, er en del af løsningen på verdens klima- og miljøudfordringer fremfor problemet. Formålet med dette projekt er via kompetenceudvikling af vores medarbejdere i Byens Køkken at udvikle og tilberede mere klimavenlige måltidskomponenter til vores ca. 3500 daglige måltider, så vi får økonomisk råderum til at øge vores økologiprocent til min. 75 %. Vi lægger ud med at udnævne et bæredygtigt udviklingsteam blandt vores 66 medarbejdere, som bliver bannerførere på projektet året igennem. De skal være med til at udvælge de

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Puljen – Køkken omstilling

20-30 grundopskrifter på livretter, som i samarbejde med en kokkefaglig konsulent skal gøres mere bæredygtige ved at skrue ned for kødmængden og op for bælgfrugterne. Samme konsulent skal gennem året støtte, udfordre og inspirere køkkenets medarbejdere i en løbende kompetenceudvikling ude ved gryderne.

Fokus er på økologiske, lokale bælgfrugter og deres mange køkkentekniske egenskaber og anvendelsesmuligheder i maden, der skal blive mere klimavenlig og økologisk, uden at vi går på kompromis med den kulinariske kvalitet og modtagernes behov og smagspræferencer. I løbet af året vil der desuden være fire teoretiske workshops: En med fokus på bælgfrugters ernæringsmæssige egenskaber, tre med fokus på økologi. Sidstnævnte står Økologisk landsforening for. Året igennem gennemfører vi månedlige indkøbsanalyser, så vi kan følge udviklingen i vores økologiprocent og fordelingen af indkøbte råvarer.

Målet er, at vi skruer 10% ned for kødet og 10% op for bælgfrugterne i løbet af året. Lykkes det, vil det ikke kun være til gavn for miljøet og klimaet, men vi vil også øge afsætningen af økologiske produkter og dermed støtte danske økologiske landmænd og avlere i at fortsætte deres gode arbejde.

Note 6 Økologiske, klimavenligere livretter i Byens Køkken – køkkenfaglige kompetencer, der giver grøn gejst Silkeborg Kommune

Projektets formål er overordnet at gennemføre en bæredygtig omstilling i køkkenerne i Silkeborg Kommunes dagtilbud, hvor der hver dag produceres til flere tusinde børn. Projektet skal have fokus på, at der skal anvendes mere økologi i måltiderne i de kommunale dagtilbud, og at disse måltider i højere grad skal være klimavenlige i tråd med de officielle kostråd.

Køkkenmedarbejderne og dagplejerne, som hver dag planlægger og producerer måltiderne i kommunens dagtilbud, skal gennem aktiviteterne i projektet klædes på til at stå i spidsen for den bæredygtige omstilling. Derudover skal andet personale og ledelse også klædes på til at understøtte køkkenomstillingen ude i de enkelte dagtilbud.

Projektets aktiviteter består ud fra ovenstående udgangspunkt samlet set af 5 arbejdsopgaver, hvis indhold kort er beskrevet i punkterne nedenfor:

Arbejdsopgave 1: Kick off og motivation. Aktiviteter for køkkenpersonale i daginstitutioner samt andet personale omhandlende hvorfor bæredygtig køkkenomstilling er vigtigt, og hvordan dette kan foregå i praksis.

Arbejdsopgave 2: Økonomi til økologi for daginstitutioner. Aktiviteter for køkkenpersonale i daginstitutioner omhandlende, hvordan man får råd til mere økologi.

Arbejdsopgave 3: Bæredygtig køkkenpraktik. Aktiviteter for dagplejere og køkkenmedarbejdere i daginstitutioner med fokus på praktisk erfaring med bæredygtige klimavenlige måltider.

Arbejdsopgave 4: Mindre madspild i daginstitutioner. Aktiviteter med fokus på viden om mindsning af madspild.

Arbejdsopgave 5: Forankring og hotline. Aktiviteter med fokus på evaluering og forankring af resultater.

Alle aktiviteter gennemføres af specialister fra Øko++.

Effekterne af projektet forventes på dagtilbudsplan at være, at det enkelte børnehus serverer flere bæredygtige måltider, som indeholder en større andel af økologiske varer. Ud fra målbare indikatorer forventes det, at økologiprocenten i køkkenerne gennemsnitligt øges med 10%, at andelen af indkøbt oksekød mindskes med 50% og at andelen af indkøbte bælgfrugter, linser og frø øges med 100%. På et samfundsmæssigt plan forventes projektet derfor også at bidrage til efterspørgsel af mere grønt, mindre kød og flere økologiske varer.

Note 7 Grøn omstilling i Skanderborgs offentlige køkkener Skanderborg Kommune

Med indsatsen i 2024, ønsker vi at:

Øge antallet af spisemærker hos daginstitutionerne (de fleste har over 60%, og mange over 80 % men uden spisemærke).

Fastholde og konsolidere de grønne nye vaner hos daginstitutionerne – samt fortsætte inspirationen til flere bælgfrugter

Øge økologiprocenten hos den sidste halvdel af dagplejerne op til minimum 50%

Øge økologiprocenten hos de deltagende kantiner til mindst 60 % og hos Cafe Fælleden til mindst 30 %

Reducere madspildet hos ældre - og handicap køkkenerne med 15 procent – som et skridt på vejen mod en højere økologiprocent.

AKTIVITETER

Dagplejen:

Kurser for 36 "nye" (der ikke har været på kursus de tidligere år) dagplejere i mere klimavenlig kost, mindre madspild og højere økologiprocent

Ekskursion for 36 dagplejere til en økologisk landmand

Opfølgingskursus for sidste års 36 deltagere

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Puljen – Køkken omstilling

Afsluttende stormøde for alle dagplejere og forældre med motiverende ekspert oplæg samt fejring af projektets resultater
Daginstitutioner:

3 netværksmøder for at fastholde motivationen, inspirere til flere spisemærker samt vedligeholde de gode vaner

3 kurser for tilknyttet personale i Værtskab for det grønne måltid

Kantiner:

Fælles kurser med fokus på økologi og økonomi.

3 skræddersyede konsulentdage til hver kantine ude i deres eget køkken

Ældre og Handicap

Skræddersyet, inddragende forløb med fokus på at udvikle nyt kostkoncept som fundament for at kunne arbejde med madspild, klimavenlig kost og øget økologiprocent.

Note 8 Bæredygtig velsmag i Kerteminde Kommune

Kerteminde Kommune i alt

Formålet med projektet er: at kompetenceudvikle personale i kommunale køkkener som forandringsagenter for den grønne omstilling, og udvikle menuer i mere klimavenlig, sæsonbaseret, sund, velsmagende og mere plantebaseret retning - samtidig med et skarpt og vedvarende fokus på minimering af madspild. via dette at få et øget økonomisk råderum til mere økologi, samt få øget viden herom.

Aktiviteterne i projektet er opdelt i seks arbejdsplaner målrettet de fem forskellige køkken- og institutionstyper i projektet. Lokal undervisning i egne gryder eller ved egne spiseborde giver uden sammenligning det største udbytte, men er dyrt i konsulenttimer. Derfor er så mange af aktiviteterne som det skønnes fagligt forsvarligt samlet til fælles aktiviteter. Således er det tænkt, at aktiviteterne i arbejdsplaner 1- og især de foreslåede ekskursioner - skal fremme forståelsen af, at deltagerne er sammen om klimavenlig mad, mindre madspild og mere økologi i Kerteminde Kommune. Aktiviteterne i arbejdsplanerne vil typisk starte med en opsamling siden sidst, derefter ny undervisning og til slut planlægning af hvilke nye tiltag der skal implementeres i perioden frem til næste aktivitet. Der skal derfor undervises at forstå sin økonomi, så der bliver råd til økologi, at praktiske øvelser med de plantebaserede råvarer efter sæsonerne samt at blive skarp til at minimere madspild.

Effekter: at opnå 32 stk. af Det Økologiske Spisemærke. 1 guldmærke, 6 sølvmærker og 25 bronzemærker. For de køkkener, der ikke kan opnå spisemærke, vil effekten være en øget økologisk andel i forplejningen med minimum +10 %. en øget arbejdsglæde og stolthed blandt medarbejderne ved at bidrage til den grønne omstilling. en positiv afsmittende virkning på borgere, virksomheder og landmænd.

Note 9 Økologisk energi de ældre kan li'

Randers Kommune

Formålet er at øge forbruget af økologiske produkter i Område Syd og Vest til kulinarisk glæde og sundhedsmæssig gevinst for borgerne på plejecentrene - gennem styring af indkøb og kompetenceløft af de køkkenansatte.

Aktiviteter: Denne ansøgning skal bygge videre på opsamlingen af viden og kompetenceudvikling, som er resultatet af aktiviteterne fra ansøgningen for 2023. Således skal denne ansøgning bidrage til, at den nye viden om forbruget af fødevarer i Område Syd og Vest omsættes til en fordobling af de økologiske indkøb af frugt og grønt.

For at der kan ske en øgning af de økologiske indkøb, er der et stort behov for:

at udvide opkvalificeringen af den økologiske basisviden- i forhold til at udvikle og fremstille økologiske, klimavenlige og bæredygtige måltider.

at der skabes de nødvendige rammer for, at den erfaring og viden, som er opnået, kan forankres i den daglige produktion i organisationens 10 køkkener.

Projektets aktiviteter ønskes delt op i 3 arbejdsplaner:

Arbejdsplan 1: "Meget mere økologi – inspiration og kompetenceudvikling til alle køkkenmedarbejdere"

Arbejdsplan 2: "Adfærdændringer"

Arbejdsplan 3: "Udvikling, optimering og implementering"

Effekter: Fastholdelse af det økologiske spisemærke i bronze og fordobling af økologisk frugt og grønt fra 7% til 14% i forhold til 2023 i Område Syd og Vest i Randers Kommune. Målrettede og prioriterede økologiske indkøb.Reduceret madspild. Opkvalificering af kompetencer i alle 10 køkkener.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Puljen – Køkken omstilling

Note 10 Klimahandlingsplan i praksis - økologi og nye kompetencer i Guldborgsund Kommunens Køkkener Guldborgsund Kommune

Formålet med projektet er, at Guldborgsund Kommunes Rådhuskantiner bliver foregangskøkken for kommunens køkkener, og viser hvordan en bæredygtig køkkendrift kan indfri visionerne om klimaplan, mad, måltider og økologi. Vi inviterer alle køkkener på dagtilbudsområdet ind i projektet, og via en fælles "klimakogebog" breder vi projektet ud til øvrige køkkener under kommunen.

1. Opstart med kantineansatte og styregruppe for projektet (jan/feb)
Projektet indledes med et opstartsarrangement for ledelse, ansatte og køkkenansvarlige fra alle relevante køkkener i kommunen. Den eksterne bistand er værter, og introducerer projektets formål og forløb.
2. Kortlægning, konceptudvikling og udvikling af målrettet forløb (feb/mar)
Konceptudviklingen sker i et tæt samarbejde mellem køkkenledelsen og den eksterne bistand. Med udgangspunkt i det nyudviklede koncept genereres undervisningsforløb, der forbinder de økologiske omlægningsprincipper, de officielle kostråd og det nye koncept.
3. Central og lokal kompetenceudvikling (april-oktober)

Der undervises i forståelse for økologi samt i de økologiske omlægningsprincipper baseret på resultater fra den tidligere omtalte kortlægning og input fra de decentrale deltagere. Kurserne har hver deres fokus, hvor den røde tråd er grundelementer i den økologiske køkkenomlægning: basisgrøntsagerne, sæson, bælgfrugter, kød og fisk, brød og bagning, menuplanlægning og råvarehåndtering, smag og tilsmagning samt sundhed. Aktiviteterne afsluttes med at ansøge om Det Økologiske Spisemærke i Sølv, og udgivelse af Guldborgsund Kommunes egen opskriftsamling.

Effekter af projektet vil være et samlet udgangspunkt for arbejdet med økologi og CO2 reduktion i Guldborgsund, så det kan bredes ud til andre køkkener under kommunens administration. Samtidig vil læringen blive fastholdt i en opskriftsamling, der viser den læring, som er sket, og inspirerer andre til at følge efter. Endelig vil der komme fokus på certificering af køkkenerne på dagtilbudsområdet.

Note 11 Økologisk brød-bølge i de nordjyske storkøkkener – første skridt på vejen mod et spisemærke. Driftsfonden Kornets Hus

Vil vi med nærværende projekt højne brugen af økologiske mel- og grynprodukter i de nordjyske storkøkkener og derved give både kvaliteten og næringsindholdet et løft til gavn for både køkkenets økologiprocent og brøddets både gastronomiske- og ernæringsmæssige kvalitet.

Projektets aktivitet er at udbyde og afholde 10 bagekurser af hver 6 timers varighed til madprofessionelle i Nordjylland med henblik på at give et bredt funderet kompetenceløft i regionens storkøkkener. Kurset udbydes igennem Kornets Hus' eksisterende netværk i Nordjylland som tæller både Kost og Ernæringsforbundet, de nordjyske kommuner, regionen og private aktører. Kurserne vil beskæftige sig med dyrket økologisk mel, og vil berøre temaer som surdej, kornets mangfoldighed og fuldkorn, for at sikre en samklang mellem det økologiske fokus, det gastronomiske og det ernæringsmæssige.

Når deltagerne har gennemført kurset, får de et kompendie med hjem med nemt håndterbare opskrifter, som er lette at implementere, samt adgang til vores online opskriftsunivers, som rummer et væld af instruktionsvideoer og vejledninger. Etablering og udvikling af det online opskriftsunivers er allerede finansieret igennem et andet projekt, og er derfor ikke en del af nærværende ansøgning. I Nordjylland finder man færre økologiske spisemærker end i resten af landet, og vi må derfor betragte nærværende projekt som en mulighed for at skabe de rette forudsætninger for en vækst i det økologiske fokus. Ved at fokusere på let implementerbare og økonomisk overskuelige løsninger til et køkkenet tungeste område ift. både kilo og økonomi, nemlig bagningen, giver vi dem værktøjerne til faktisk at implementere økologien i de enkelte køkkeners daglige virke, og derved sandsynliggøre en udbredelse af det økologiske spisemærke.

Med 120 nordjyske madprofessionelle, som deltagere på kursusrækken, er forventningen, at vi indenfor en overskuelig fremtid, vil opleve en økologisk brødbølge skylle ind over Nordjylland, som kan være med til at kickstarte mange køkkeners bevægelse mod det økologiske spisemærke.

Note 12 Omlægning til økologisk køkkendrift hos Næstved Madservice Næstved Kommune

Formålet med projektet er, at Næstved Madservice får viden om og erfaring med brug af flere økologiske råvarer, så de kan øge andelen fra de nuværende knapt 20% til 35-50% i 2024. Erfaringerne vil blive brugt til at lægge en plan for omlægningen i kommunens øvrige køkkener og kantiner, da målet er, at den gennemsnitlige økologiprocent i kommunens køkkener og kantiner i 2026 ligger inden for rammerne af Det Økologiske Spisemærke i sølv.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Puljen – Køkken omstilling

Aktiviteterne er opdelt i 6 arbejdsplaner med hvert sit formål. I den første bliver alle i Næstved Madservice, der deltager i projektet, præsenteret for baggrund, tidsplan, aktiviteter og fagligt indhold. Formålet er at øge interessen, motivationen og lysten til at ændre arbejdsprocesserne. I del 2 får køkkenets indkøbere og menuplanlæggere redskaber til at finde penge til køb af flere økologiske råvarer. Det bliver i del 3 fulgt op af praktiske kurser for køkkenpersonalet, så det får erfaring med nye metodikker og opskrifter, der indeholder flere vegetabiliske og færre animalske fødevarer. I projektets del 4 vil der være oplæg og gruppearbejde på et stormøde for alle køkkener i Næstved Kommune, som på sigt skal leve op til målet om Det Økologiske Spisemærke i Sølv. Arbejdsplan 5 handler om at klæde ledelsen i Næstved Madservice på til at kunne opgøre økologiprocenten, mens arbejdsplan 6 er projektmøder mellem ledelsen i Næstved Madservice, Øko++ og den administrative projektleder.

Effekten vil først og fremmest være, at der helt konkret bliver anvendt langt flere økologiske fødevarer i kommunens centralkøkken. Dernæst at en bred gruppe borgere får nye oplevelser med mad derfra. Det forventes samtidigt at kunne inspirere dem samt deres venner og familie, til selv at anvende flere økologiske og plantebaserede fødevarer. Det er samtidigt forventningen, at projektet giver anledning til bredt at fortælle kommunens borgere om, hvilke fordele der er ved økologiske produkter.

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Plantebaserede fødevarer

Note 1 Samdyrkning af konsumafgrøder **Innovationscenter for Økologisk Landbrug**

Formålet er at udvikle en plantebaseret, økologisk landbrugsproduktion med forbedrede muligheder for samdyrkning af arter og sorter til konsum med henblik på styrket robusthed og dyrkningssikkerhed i produktionen. Målet er at identificere og afprøve blandinger af arter og sorter, som egner sig til samdyrkning af konsumafgrøder samt at støtte udviklingen af sorteringsteknikker, som kan adskille høstprodukterne.

Projektets aktiviteter det første år har været indsamling af praksisnær viden gennem studieture og spørgeskemaundersøgelser samt videnskabelig gennemgang af tilgængelig litteratur på området. Resultaterne af disse tre spor danner grundlaget for de screeningsforsøg, som i den kommende projektperiode skal afprøve de samdyrkede blandinger under danske forhold. Sideløbende faciliteres og accelereres den fortsatte udvikling af oprensings- og sorteringsanlæg, som kan håndtere og sortere det høstede blandsæd i dets fraktioner, uden at det går ud over kvaliteten som konsumafgrøde. Projektet har i hele projektperioden en bred kommunikationsindsats og vil udkomme med praksisnære dyrkningsvejledninger og inspirationskatalog i slutningen af projektperioden samt løbende blive formidlet på kongresser, i fagmedier, i video og på sociale medier.

Det forventes, at projektets resultater i høj grad bliver taget i anvendelse af primærproducenter af etårige konsumafgrøder, hvilket vil lede til en øget selvforsyning med proteinafgrøder til humant konsum i Danmark samt en større viden om oprensning og processering efter høst.

Note 2 Forsøgsplatform for produktion af økologiske kartofler – stabilitet og udvikling **Innovationscenter for Økologisk Landbrug**

Formålet med projektet er at øge produktionen af økologiske kartofler ved at forbedre rentabilitet og kvalitet, samt at styrke udviklingen og vidensdelingen i den økologiske primærproduktion. Der oprettes en videnskabeligt funderet forsøgsplatform på bedriftsniveau, som inddrager erfarne og innovative, økologiske kartoffelavlere. Projektet danner grundlag for afprøvning og undersøgelse af problematikker i produktionen af økologiske kartofler. Det skal sikre basis for videnskabelig - og forsøgsbaseret rådgivning.

I AP1 bliver der lavet en opdateret analyse, som beskriver den nuværende produktion af økologiske kartofler. Dette skal støtte fundamentet for undersøgelse af fremtidens problematikker, til brug i AP3, og give et billede af de barrierer, som begrænser produktionen hos danske kartoffelavlere. I AP2 fortsætter arbejdet med forsøgsavlergruppen bestående af to avlere (Gram Slot og Eskil Romme), SEGES Innovation, Teknologisk Institut og Innovationscenter for Økologisk Landbrug. De deltagende kartoffelavlere bliver inddraget i storskala forsøg (OnFarm Plus). I AP3 bliver der etableret to til tre OnFarm Plus forsøg hos hver af de respektive forsøgsværter. De får monteret udbyttmålere på deres kartoffeloptagere, så der kan registreres præcise georefererede udbyttmålinger. Forsøgsserierne bliver udarbejdet i løbet af foråret med en bottom-up tilgang, så kartoffelavlerne får ejerskab til den nye viden. I AP4 vil projektets resultater årligt blive afrapporteret i Landsforsøgene, i populærartikler og som indlæg på de årlige økologiske kartoffelarrangementer.

På kort sigt (3-5 år) forventes det, at det økologiske areal med kartofler vil stige med 20-30%, hertil at det gennemsnitlige udbyttniveau vil stige med 5-10% på samme input og dermed sikre et øget økonomisk merudbytte efter sortering og fragt på 2.200-4.400 kr. pr. ha (205 hkg. pr. ha á 215 kr. pr. hkg.). På langt sigt forventes der en mere robust og bæredygtig produktion af kartofler, hvor der er fokus på det sunde sædskifte med en bedre udnyttelse af ressourcerne.

Note 3 Sunde og velmagende økologiske bælgfrugter til konsum **Innovationscenter for Økologisk Landbrug**

Formålet er at løfte værdikæden, fra dyrkning til råvare, videre på et faktabaseret grundlag, så dansk dyrkede økologiske bælgfrugter, bliver kendt og anvendt af fødevarereproducenterne til sunde, velmagende måltider. Målet med projektet er at vejlede om håndtering af kvalitetsbælgfrugter hos økologiske landmænd, tilbyde bælgfrugter til smags- og produktionstest og bryde barrierer gennem øget kendskab til danske økologiske bælgfrugter.

AP2 håndterer den for offentligheden lidt mindre interessante, men enormt vigtige del af værdikæden omkring teknisk håndtering af afgrøderne, så de bliver til gode råvarer -en del af værdikæden, hvis betydning ofte bliver overset. Projektet inddrager eksperter, der arbejder med værdikæden fra råvare til måltid, og koordinerer med andre projekter på dette område, for at sikre sammenhæng fra muld til måltid.

Udbygningen af denne viden via indsatser på flere områder vil, til gavn for landmænd og virksomheder, være med til at sikre afsætningsmuligheder af danske, sunde - og velmagende bælgfrugter af højere kvalitet og med højere afregning. Derudover vil det medvirke til at mindske det danske klimaaftryk. Praksisnær viden og erfaringsudveksling vil være med

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Plantebaserede fødevarer

til at øge lysten hos danske landmænd til produktion af planteprotein til humant konsum. Den dynamiske tilgang til afklaring på fokusområder, vil være med til at sikre en hurtig udvikling og vidensdeling inden for produktionen og anvendelsen af sunde og velsmagende bælgfrugter til konsum.

Note 4 Plantebaseret gødning til plantebaserede fødevarer

Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet er at skabe en rentabel og klimavenlig økologisk produktion af plantebaserede fødevarer, som udmærker sig ved at være uafhængig af husdyrproduktionen. Målet er at afprøve plantebaserede gødninger og at udforme et plantebaseret sædskifte og gødningsplan, som grundlag for at beregne klimabelastning og økonomi i et plantebaseret system.

Aktiviteterne i 2024 er fordelt på to arbejdsopgaver. I AP1 sammenholdes indsigter fra forbrugeranalyserne i 2022 og 2023 med økonomi og klimaanalyser af dyrkning med plantebaseret gødning. Projektet samler alle analyser i en rapport, som giver et samlet billede af muligheder og perspektiver i plantebaseret gødning til plantebaserede fødevarer. Til rapporten samler klimaeksperter state-of-the-art viden inden for klimabelastning og indsigter fra klimamålinger i projektets gødningsforsøg. Desuden laves en økonomisk analyse, som indeholder en vurdering af de primære barrierer økologer har for at anvende plantebaseret gødning. I AP 2 fortsættes gødningsforsøg med plantebaserede gødninger f.eks. kløvergræsensilage, kompost på have-/parkaffald og hestebønnegrønulat, for at belyse og dokumentere deres effekt på udbytte, jordfrugtbarhed og næringsstof- og klimabelastning. Gødningsforsøget indeholder også et gyllegødning og et ugødning led, for at sammenligne effekten med anden praksis.

Projektet vil bidrage til udviklingen af økologiske, plantebaserede fødevarer, som er produceret plantebaseret fra jord til bord. Dette repræsenterer et indtil videre uudforsket marked, og denne type produktion repræsenterer en nicheproduktion til et specifikt forbrugersegment, som forventes at ville betale en merpris for produkter fra plantebaserede systemer. Projektet forventes også at have en klimaeffekt. Da økologisk produktion af plantebaserede fødevarer med plantebaserede gødninger ikke kræver handels- eller husdyrgødning, bortfalder den indirekte udledning fra import af gødning. Projektet forventes at bidrage til reduktionen af klimagasudledning på op til 0,7 tons CO₂-ækv pr. forbruger pr. år, der skifter til plantebaseret kost. Dette forsøges kvantificeret ved klimaanalyse.

Note 5 Pea yield stability, taste, and quality – potential of old cultivars for increased organic pea production (PEAS & LOVE)

Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet med projektet er at realisere det enorme potentiale, der er i gamle ærtesorter og herved gøre økologiske ærter af høj kvalitet og med god smag tilgængelige som fødevarer, samt sikre en profitabel og stabil produktion af ærter hos den økologiske landmand. Målet er at udnytte det store potentiale i gamle ærtesorter til produktion af modne ærter til konsum og implementere dyrkningen af de bedst egnede sorter hos de økologiske landmænd. Projektet er en medfinansiering af Innovationscenter for Økologiske Landbrugs aktiviteter i et forskningsbaseret Organic RDD7-projekt, der ledes af Københavns Universitet (KU).

Innovationscenter for Økologisk Landbrug gennemfører markforsøg i udvalgte sorter fra en population af 300 gamle ærtesorter og formidling fra det samlede projekt, herunder gennemførelse af feltarbejde i 2024. Udvalgelsen af ærtesorter sker af KU på basis af væksthushorsøg samt markforsøg, der skal belyse genotypiske forskelle i rodvækst og -udvikling, samt hvordan disse parametre påvirkes af tørke, og hvordan det hænger sammen med plantens tørketolerance. Endvidere vil effekten af forskellige gødningsstrategier på jordens frugtbarhed og rodknoldenes N-fiksering blive undersøgt. Samdyrkning med korn vil desuden blive undersøgt i marken med henblik på at forbedre høst af ærter. Endelig vil genotypebestemmelse af de gamle ærtesorter blive udført ved hjælp af genomsekventering, mens fænotypebestemmelse vil blive belyst ved markforsøg. De udvalgte sorter vil blive testet i økologiske landsforsøg for at vise deres dyrkningsegenskaber under økologiske forhold. Der vil også blive gennemført økologiske landsforsøg med gødsning af sorterne.

I projektets sidste år vil der blive lavet større plots med et mindre antal sorter, hvor landmandens maskiner anvendes for at demonstrere dyrkningsegenskaberne. Projektet forventes at bidrage til en forøgelse af det økologiske ærteareal i Danmark fra det nuværende 2.465 ha. til 10.000 ha i 2026, med en øget andel af ærter til humant konsum.

Note 6

Regenerativt landbrug til videreudvikling af økologisk planteproduktion

Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Formålet er, at danske økologiske landmænd, via forbedret kendskab til regenerative dyrkningstiltag og metoder, rustes til en verden med stadigt stigende krav til fødevarerproduktion og dyrkningspraksis, og hvor produktion af

Noter til supplerende oplysninger – Basisbudget 2024

Pulje – Plantebaserede fødevarer

konsumafgrøder bliver en central del af landmandens eksistensgrundlag. Målet er at vurdere effekter af regenerativ dyrkningspraksis på jordens sundhed, klimabalancen og biodiversitet på udvalgte bedrifter, hvor konsumafgrøder indgår som en vigtig del af sædskiftet.

Projektet har omdrejningspunkt i fem udvalgte bedrifter, som har produktion af konsumafgrøder som en central del af produktionen, og som dyrker jorden efter forskellige regenerative dyrkningsprincipper. Der er tale om en videreførelse af aktiviteter fra projektets første år. På disse udvalgte bedrifter bliver der i 2023 lavet en undersøgelse af det mikrobielle liv i dyrkningsjorden og andre indikatorer for jordens sundhed.

Dette skal belyse effekten af regenerativ dyrkningspraksis ved økologisk planteproduktion med fokus på konsumafgrøder, og der vil i 2024 blive lavet en vurdering af tiltag sammen med landmændene.

I 2024 vil der også på bedrifterne blive afprøvet kriterier for en udenlandsk certificering for økologisk regenerativ produktion for at undersøge, om bedrifterne lever op til disse kriterier i en dansk sammenhæng, og om der kan hentes inspiration heri. I Østrig er man i gang med at udrulle en certificeringsordning, og der hentes erfaringer herfra. Beskrivelser af bedrifterne og erfaringer med regenerativ dyrkningspraksis fra Østrig vil blive samlet i et digitalt inspirationskatalog og vil blive kommunikeret bredt til inspiration for andre landmænd.

Effekten af projektet vil være, at økologiske landmænd får øget viden om den regenerative dyrkningspraksis' betydning ved produktion af økologiske konsumafgrøder, og betydningen for dyrkningsjord, klima og biodiversitet. En afledt effekt heraf er, at flere økologiske landmænd potentielt vil inddrage regenerative dyrkningstiltag i den økologiske produktion.

Note 7

Resistens mod den alvorlige svampesygdom sortrust i økologisk dansk hvede

Aarhus Universitet

Formålet med projektet er at undersøge resistensgrundlaget i den danske økologiske hvedeforædling over for den potentielt altødelæggende svampesygdom sortrust, samt at finde nye kilder til sortrustresistens der kan være med til at forbygge kraftige udbyttetab.

Projektets aktiviteter er organiseret i tre arbejdsopgaver 1) Undersøge resistensgrundlaget mod sortrust i den danske planteforædlingsvirksomhed Agrologica's hvedeforædlingsprogram. Alle forældreplanter, sorter og vigtige forædlingslinjer undersøges for resistens mod de vigtigste smitteracer af sortrust som for tiden udgør en alvorlig trussel mod Europas hvedeproduktion. 2) Finde nye kilder til sortrustresistens i verdens genbanker. Vi vil hjemtage cirka 400 linjer af de hvedetyper i hvilke man tidligere har fundet sortrustresistens, og teste dem mod et bredt udvalg af vigtige smitteracer (disse aktiviteter vil primært finde sted i projektets andet år). 3) Analysere de resistente genotyper vi finder i arbejdsopgave 1 og 2 med genetiske markører for kendte resistensgener. Dermed kan vi sige om resistensen skyldes kendte eller nye gener der er potentiale i at arbejde videre med og bruge i hvedeforædlingen i fremtiden.

Projektet ventes at styrke resistensgrundlaget mod den frygtede svampesygdom sortrust i økologisk dyrket dansk hvede, og dermed være med til at sikre en konkurrencedygtig og rentabel produktion til at understøtte en øget plantebaseret og økologisk fødevarerproduktion i fremtiden.